

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

Diplomová práce

Orgány spolku

Association bodies

Ing. Alena Vrbová

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ing. Alena VRBOVÁ**
Osobní číslo: **R16M0321P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Orgány spolku**
Zadávací katedra: **Katedra teorie práva**

Zásady pro vypracování

1. Popište vývoj spolků v České republice. 2. Shrňte obecné zásady spolkového práva. 3. Charakterizujte orgány spolku. 4. Porovnejte strukturu spolku v českém a zahraničním právním prostředí. 5. V praktické části komparujte systém orgánů vybraných spolků.

Rozsah diplomové práce: **min. 50 stran**

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

FRINTA, O. Právnícké osoby. 1. vydání, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnícká fakulta, katedra občanského práva, 2008. Prameny a nové proudy právní vědy. ISBN 978-80-87146-07-1.

HÁJKOVÁ, Alena, NEBUŽELSKÁ, Miroslava, PAVLOK, Petr. Spolky a spolkové právo. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7.

LAVICKÝ, Petr a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 17654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9.

RONOVSKÁ, Kateřina, VITOUL, Vlastimil, BÍLKOVÁ, Jana a kol. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-020-8.

RONOVSKÁ, Kateřina. Spolkové a nadační právo. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5.

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8.

TELEC, I.: Spolkové právo. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-194-6.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jan Lego, Ph.D.**
Katedra teorie práva

Oponent diplomové práce: **JUDr. et Bc. Peter Brezina, Ph.D.**
Katedra teorie práva

Datum zadání diplomové práce: **26. března 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2020**

L.S.

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

Doc. JUDr. František Cvrček, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 24. června 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Orgány spolku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Mgr. Janu Legovi, PhD., vedoucímu této práce, za odborné připomínky a cenné rady při jejím zpracování.

Obsah

Úvod	1
1 Právní vývoj spolku	3
1.1. Starověk a středověk	3
1.2. Úprava po roce 1848	4
1.3. Úprava po roce 1948	5
1.4. Úprava po roce 1989	6
2 Spolková autonomie	8
3 Založení spolku	10
3.1. Svolání ustavující schůze	11
3.1.1. Průběh ustavující schůze	12
3.2. Schválení stanov spolku	13
3.3. Obsah stanov	14
3.3.1. Název a sídlo spolku	15
3.3.2. Účel spolku	15
3.3.3. Práva a povinnosti členů vůči spolku	17
3.3.4. Určení statutárního orgánu	19
3.4. Změna stanov	19
4 Vznik spolku	21
4.1. Zápis do spolkového rejstříku	22
5 Orgány spolku	25
5.1. Členství v orgánu spolku	25
6 Statutární orgán	27
6.1. Působnost statutárního orgánu spolku	27
7 Nejvyšší orgán spolku	28
7.1. Působnost nejvyššího orgánu spolku	29
7.2. Členská schůze	30
7.2.1. Svolání zasedání členské	30
7.2.2. Průběh členské schůze	33
7.2.3. Usnášeníschopnost a zasedání členské schůze	34
7.2.4. Náhradní zasedání členské schůze	36
7.2.5. Dílčí členské schůze	38

7.2.6. Shromáždění delegátů	39
8 Kontrolní orgán spolku	41
8.1. Kontrolní komise	41
8.1.1. Členové kontrolní komise	42
8.1.2. Působnost kontrolní komise	42
9 Rozhodčí orgán spolku	44
9.1. Rozhodčí komise	44
9.1.1. Členové rozhodčí komise	45
9.1.2. Působnost a rozhodování komise	46
10 Vlastní výzkum	48
10.1. Metodologie	48
10.2. Sběr informací	49
10.2.1. Specifické dělení	49
10.2.2. Česká unie sportu	49
10.2.3. Spolky registrované v ČUS v okrese Cheb	50
10.3. Statutární orgán zapsaných spolků	52
10.4. Nejvyšší orgán zapsaných spolků	53
10.5. Spolky s kontrolní komisí	54
10.5.1. Návrh změny zákonné úpravy kontrolním komise de lege ferenda	61
10.6. Spolky s rozhodčí komisí	62
Závěr	64
Seznam tabulek	66
Seznam použitých zkratk	67
Seznam použité literatury	68
Seznam příloh	73

Úvod

Z historie je známo, že lidé mají potřebu se sdružovat a prosazovat tak své zájmy. Působnost spolků je velmi rozmanitá, najdeme je v oblasti kultury, sportu, ochrany životního prostředí, politického prostředí nebo jiných zájmových činností. Spolky jsou součástí občanské společnosti a plní v ní úkoly, jež jsou v zájmu společnosti, avšak veřejná správa či podnikatelský sektor je nechce nebo není schopen plnit.¹

Spolkové právo je s účinností od 1. ledna 2014 upraveno v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále také jen jako „ObčZ“). Právní úprava spolku se nachází v ustanoveních § 214 až 302 ObčZ. Ovšem není možné opomenout ani obecná ustanovení o osobách v právním smyslu (§ 15 a násl. ObčZ), právnických osobách (§ 118 a násl. ObčZ) a o korporacích (§ 210 a násl. ObčZ). Nárůst počtu ustanovení, jež upravují postavení spolků (dříve občanských sdružení) je oproti zákonu č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, více než čtyřnásobný. Poprvé v historii České republiky je zákonem explicitně upravena problematika orgánů spolku.²

Cílem této diplomové práce je rozbor zákonné úpravy spolku a jeho jednotlivých orgánů (statutární a nejvyšší orgán, kontrolní a rozhodčí orgán) z teoretického i praktického hlediska. Je nasnadě, že diverzita orgánů spolku je mnohem širší. Ambicí autorky této práce byl především rozbor platné právní úpravy a vlastní výzkum, ze kterého vychází závěry práce za použití standardních výzkumných metod.

Předkládaná práce je rozdělena do dvou částí. Začátek práce seznamuje čtenáře s právním vývojem spolku v historii a pokračuje krátkou kapitolou o spolkové autonomii, jež je u spolků vnímána různými autory rozdílně. Třetí kapitola je zaměřena na založení spolku a jsou vymezeny jeho pojmové znaky, náležitosti svolání a vedení ustavující schůze.

Všechny ostatní kapitoly teoretické části jsou zaměřeny na orgány spolku. Rozboru kolektivního a individuálního statutárního orgánu je věnována šestá kapitola. Nejvyšší orgán

¹RONOVSKÁ, K., VITOUL, V., BÍLKOVÁ, J. a kol. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-020-8, s. 47

²ZECHOVSKÝ, J. *Rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a praxi*. Časopis pro právní vědu a praxi. 2018, č. 1, s. 169-180

spolku je tématem sedmé kapitoly, ve které autorka vymezuje tři možnosti jeho konstrukce. Přínosem této práce má být mj. srovnání tuzemské úpravy orgánů spolku s úpravou zahraniční, konkrétně úpravu německou a rakouskou. Zmíněná komparace nemá za cíl důkladné porovnání jednotlivých právních východisek, nýbrž poukázat mimo zákonné úpravy na zajímavé odlišnosti. Poslední dvě kapitoly v teoretické části práce se zabývají fakultativními orgány spolku, tj. kontrolní a rozhodčí komisí.

Kapitoly o orgánech spolků v teoretické části se váží na druhou část této práce, v níž je proveden výzkum orgánů spolku v okrese Cheb registrovaných v České unii sportu. Pomocí vědeckých metod má být zjištěno nejčastější označení statutárního a nejvyššího orgánu v jednotlivých spolcích rozčleněných do skupin podle počtu členů ve spolku. Zkoumány a vyhodnoceny budou zapsané spolky s rozhodčí či kontrolní komisí.

Věřím, že tato práce může přispět k debatě o spolkovém právu, především v otázkách týkajících se vnitřního uspořádání spolku, a to i s ohledem na zjištění z praktické části této práce.

1 Právní vývoj spolku

1.1. Starověk a středověk

Počátky institutu spolku (*collegium*) nalézáme v římském právu, kdy pro vznik spolku bylo zapotřebí tří osob a vypracování stanov (*lex collegii*), jež neobsahovaly nic nemravného nebo nedovoleného. V období republiky nebylo ke vzniku spolku třeba žádné povolení či úřední potvrzení. Avšak po vyhlášení Augustova zákona *Lex Iulia de collegiis*, vydaného kolem roku 21 př. n. l., musely být všechny staré spolky rozpuštěny a nové spolky mohly vznikat pouze tak, že jejich stanovy schválil senát. Pokud činnost spolku nebyla tímto způsobem povolena, zakládalo pokračování v činnosti spáchání trestného činu.³ Účel spolku byl velmi pestrý, např. náboženský (pohřební bratrstva, kněžské sbory), hospodářský (řemeslnické cechy) nebo politický (politické spolky).⁴

Ve středověku vznikaly četné svazky osob za účely společného užívání. Šlo o sdružení zemědělská, tzv. společenstva alpská, u kterých bylo užívací právo vyměřeno, pro každého společníka, podle počtu kusů dobytka. Kooperace lesní byla založena na společném vlastnění lesa a dělení se o dříví, které bylo pokáceno. Dalšími byla společenstva vinařská, rybářská a horní těžířstva.⁵ V tomto období měly význačné postavení také bratrstva a cechy. Někteří autoři je považují za předchůdce dnešních spolků, jako např. Zikmund Winter, který uvádí, že bratrstva vznikala jako soukromé spolky náboženského a lidumilného rázu. Bratrstva byla nejnadanější formou spolku, jelikož stačilo jen několik lidí, aby se úloha spolku vykonávala. Dále autor dodává, že: „*bratrstvo slovoucí cecha nebo zunft, vždy ještě není cechem, tj. samosprávnou organisovanou korporací.*“⁶ Na straně druhé jsou autoři, kteří bratrstva a cechy nepovažují za předchůdce spolků v jejich moderním soudobém pojetí, jsou jimi například M. Gajdošová a T. Dvořák. Tento názor zastávají především z důvodu, že v cechách a bratrstvech nebyli lidé sdružováni na bázi dobrovolnosti, ke spolkovému životu se nevázala garance

³ SKŘEJPEK, M. *Římské soukromé právo. Systém a instituce*. 2. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-566-1, s. 74

⁴ KINCL, J., SKŘEJPEK, M., URFUS, V. *Římské právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1995. ISBN 80-717-9031-1, s. 81

⁵ SATURNÍK, T. *Přehled dějin soukromého práva ve střední Evropě. Nástin přednášek*. 1. vydání. V Praze: Nákladem vlastním – v generální komisi spolku československých právníků „VŠEHRD“, 1945, s. 31

⁶ WINTER, Z. *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. A v XV. století*. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1906, s. 55

občanské svobody vůči státu a opuštění příslušné korporace mělo většinou za následek ekonomické a sociální problémy.⁷

1.2. Úprava po roce 1848

Pillersdorfova ústava (dubnová) z 25.4.1848 zakotvuje, mimo jiné, ve svém čl. 22 právo na vytváření spolků, které přísluší všem občanům.⁸ Tato ústava byla již v květnu 1848 prohlášena císařem za provizorní a následně v červenci zcela zmizela a nikdy nenabyla účinnosti, kvůli tvrdé kritice a jejímu centralistickému pojetí.⁹

Břežnová ústava z roku 1849 upravovala spolčovací právo v § 7, který umožňoval rakouským občanům shromažďovat se a zřizovat spolky, pokud jejich účel, prostředky, spolčení nebo shromáždění nebude v rozporu s právem a bezpečím státu. Císařský patent č. 171/1849, jež byl prováděcím zákonem této březnové ústavy, upravoval výkon spolčovacího a shromažďovacího práva a zavedl nad činností spolků policejní dohled.¹⁰ Tento císařský patent byl v období bachovského absolutismu nahrazen císařským patentem č. 253/1852, jímž byla spolčovací svoboda znovu omezena, když k činnosti spolku bylo nezbytné získat povolení.

Výraznou změnou v normativní úpravě s sebou přinesl zákon č. 134/1867 ř.z., o právě spolčovacím, který byl označován jako nový spolkový zákon a vcelku podrobně upravoval vznik, činnost a účel spolků. V § 4 tohoto zákona byla zakladatelům spolku uložena povinnost písemného oznámení politickému zřízení zemskému a předložení statut (stanov) v pěti vyhotoveních, jež měly obsahovat následující:

- *„k čemu se spolek zřizuje, z jakých prostředků, a jak se ty prostředky seženu,*
- *jak se spolek zřídí a jak se bude obnovovati,*

⁷ Srov. DVOŘÁK, T. Komentář k § 214 ObčZ In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 659 a GAJDOŠOVÁ, M. *Združenia a právo slobodne sa združovať.* 1. vydání, Bratislava: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-89603-08-4, s. 65

⁸ Pillersdorfova ústava. Dubnová ústava. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1422/jaro2015/MP201Zk/um/web/doc/19-stoleti/Pillersdorfova_ustava_1848.pdf

⁹ SCHELLE, K. *Dějiny ústavního práva.* 2. aktualizované vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7478-998-4, s. 17

¹⁰ DVOŘÁK, T. Komentář k § 214 ObčZ. In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 670

- *kde bude míti spolek sídlo své,*
- *kteřá práva a ktere povinnosti budou míti členové spolku,*
- *kteří orgánové budou spolek řídit,*
- *čeho potřebí, aby byla usnešení platná, a jak mají býti zřizena všeliká sepsání a vyhlášení, od spolku vydaná,*
- *jak se budou narovnávatí rozepře ze svazku spolkového vzešlé,*
- *kdo bude spolek zastupovatí navenek,*
- *co se má státí, když se spolek rozejde.*¹¹

Ačkoli se tato úprava zdá býti velmi pokrokovou a výčet náležitostí stanov dle § 4 zákona č. 134/1867 ř.z. je se současnou podobou moderních stanov spolku velmi podobný, zůstaly v něm omezující prvky jako povinnost oznamovat svá shromáždění, strpět přítomnost policejního dohledu při zasedání spolku nebo pravomoc policejního orgánu rozpustit zasedání spolku za určitých okolností.

1.3. Úprava po roce 1948

Spolčovací zákon z roku 1867 byl zrušen teprve k 1. říjnu 1951, a to účinností zákona č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Zákon o dobrovolných organizacích a shromážděních z roku 1951 obsahuje pouze deset paragrafů a pojem „spolek“ nahradil v tomto zákoně termín „dobrovolná organizace“. V § 1 tohoto zákona stanovuje, že: *„K uplatnění svých demokratických práv a tím k upevnění lidově demokratického zřízení a k podpoře úsilí o výstavbu socialismu sdružuje se lid v dobrovolných organizacích, zejména v jednotné odborové organizaci, v organizaci žen, v organizaci mládeže, v jednotné lidové tělovýchovné a sportovní organizaci, v kulturních, technických a vědeckých sdruženích.*¹²

Právním nástrojem umožňujícím decimování nekomunistické svobodné části spolkových aktivit se však nestal samotný zákon o dobrovolných organizacích, ale na základě něj vydaná vyhláška ministra vnitra publikovaná pod č. 320/1951 Ú.l., podle níž se sdružuje toliko pracující lid, a to pouze *„k činné účasti na všestranném rozvoji svých společenských a kulturních zájmů, aby tím pomáhal uskutečnit přechod od kapitalismu k socialismu v nerozborné jednotě dělníků,*

¹¹Zákon č. 134/1867 ř.z. Spolkový zákon. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <http://specp.prf.cuni.cz/lex/134-1867.htm>

¹²Zákon č. 68/1951 Sb. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1951-68>

rolníků a pracující inteligence.“ (§ 1). Do již existujících spolků bylo zavedeno oprávnění okresního národního výboru rozpustit jakýkoli spolek pouze z důvodu, že tento státní orgán došel „*k přesvědčení, že jeho existence výstavbě socialismu nepomáhá nebo ji dokonce brzdí*“ (§ 5 odst. 3).¹³ Je nasnadě, že spolky nevyhovující těmto normám popírajícím základní principy společovacího práva musely být zrušeny.¹⁴

1.4. Úprava po roce 1989

Krátce po sametové revoluci, konkrétně 1. května 1990, nabyt účinnosti zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (dále jen ZSO). V tomto zákoně byla upravena svoboda sdružování ve vztahu k občanským sdružením a tím se podle § 2 ZSO rozumí spolek, společnost, svaz, hnutí, odborové organizace, klub či jiné uskupení. Členy občanského sdružení se mohly stát jak fyzické, tak právnické osoby a členství samotné bylo založeno na principu dobrovolnosti. V tomto zákoně nebyla upravena problematika vzniku politických stran, církevních společností nebo sdružení vytvořených za účelem podnikání. Sdružení vznikalo registrací, což znamenalo, že návrh na registraci podávalo Ministerstvu vnitra, které následně prověřovalo splnění zákonných podmínek.¹⁵

Ministerstvo vnitra vedlo rejstřík registrovaných občanských sdružení, do něhož bylo po splnění všech podmínek občanské sdružení zapsáno, kdy dokladem o zapsání do této evidence sloužili registrované stanovy. Tento rejstřík byl ale neveřejný, což bylo velkým handicapem tehdejší úpravy a tato skutečnost také ztěžovala pozici nejen třetích osob, které chtěly vstoupit s občanským sdružením do smluvních vztahů, ale i sdružením samotným.¹⁶ Právní osobnost (tehdy právní subjektivita) se tak zpravidla prokazovala stanovami (viz příloha č. 4) s vyznačenou registrací, případně potvrzením Ministerstva vnitra (úsek sdružování) o registraci (viz příloha č. 5).

¹³Vyhláška ministra vnitra 320/1951 Ú.l. [online]. 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/320-51.htm>

¹⁴DVOŘÁK, T. Komentář k § 214 ObčZ In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 672

¹⁵Zákon č. 83/1990. Občanské sdružení podle zákona o sdružování občanů. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-sdruzeni-podle-zakona-o-sdruzovani-obcanu-8904.html>

¹⁶Černý, P. *Zákon o sdružování občanů. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-328-8, s. 118

Od 1. ledna 2014 je úprava spolků komplexně obsažena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Poprvé v historii zákon podrobně upravuje orgány spolku a zákonem č. 304/2013 Sb. je zaveden veřejný spolkový rejstřík. Právě současná právní úpravu spolku a její analýza, především se zaměřením na orgány spolku, bude předmětem následujících kapitol.

2 Spolková autonomie

Výraz autonomie je používán v mnoha rozličných významech, jak v oblasti práva, tak mimo ni a je chápán jako oprávnění subjektů uspořádat své právní záležitosti samostatně, s vlastní odpovědností a podle vlastních představ. Sebeurčení subjektů práva je stát povinen považovat za originární kompetenci k osobnostnímu rozvoji a lidské svobodě. Autonomní utváření právních vztahů je určováno právním řádem a v jeho mezích.¹⁷

K. Ronovská chápe spolkovou autonomii jako svobodu povolat k životu spolek, jež je samostatným subjektem práva a upravit jeho vnitřní strukturu podle vlastních představ a potřeb.¹⁸ V. Šimíček uvádí, že zásada oddělenosti sdružení osob od státu implicitně obsahuje také zásadu vnitřní autonomie, tzn. že stát do činnosti sdružení může zasahovat pouze v případech, kdy to umožňuje zákon.¹⁹

Autonomie spolku se také objevuje v judikatuře českých soudů. Nejvyšší soud vykládá obsah soudní ochrany člena občanského sdružení ve smyslu § 15 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, restriktivně, a to s odkazem na čl. 20 Listiny základních práv a svobod (dále jen LZPS), kterým je spolková autonomie zaručena.²⁰ V současnosti občanský zákoník poskytuje mnohem více možností soudních zásahů než zákon o sdružování občanů. Zákon o sdružování občanů obsahoval soudní ochranu v § 15 ZSO, kterou umožňoval členu sdružení požádat okresní soud o určení, zda je rozhodnutí některého z orgánů spolku, se kterým člen nesouhlasil a proti němuž nelze podat opravný prostředek podle stanov, v souladu se zákonem a stanovami. V takových případech soud mohl rozpor se zákonem a stanovami pouze deklarovat, náprava rozhodnutí byla plně v gesci orgánu konkrétního sdružení. Ustanovení § 258 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen ObčZ) umožňuje obdobnou formu ochrany, kdy každý člen spolku, a dokonce i ten, kdo na tom má toliko zájem hodný právní ochrany, je oprávněn navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku z důvodu rozporu se zákonem nebo stanovami, přičemž podmínka vyčerpání vnitrospolkových opravných

¹⁷ TICHÝ, L. *Obecná část občanského práva*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-483-4, s. 50-52

¹⁸ RONOVSÁ, K. *Spolková autonomie v novém spolkovém právu: její význam a limity*. Právní rozhledy 4/2016, s. 115

¹⁹ WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. ISBN 978-80-7357-750-6, s. 475

²⁰ Rozsudky Nejvyššího soudu 28 Cdo 2306/2008, 28 Cdo 1075/2011, 28 Cdo 2976/2010

prostředků zůstala zachována jako u předchozí právní úpravy.²¹ Zcela novým ustanovením ve spolkové historii je § 242 ObčZ, ve kterém nalézá vyloučený člen možnost podat žalobu výlučně na neplatnost rozhodnutí o jeho vyloučení.

Tuto kapitolu by autorka uzavřela odkazem na rozhodovací praxi Ústavního soudu a nález z roku 2006, ve kterém Ústavní soud dokládá principy sdružovacího a shromažďovacího práva následovně: „Právní úprava sdružování jest založena na principu odloučenosti od státu, na principu členské samosprávy, do níž stát nesmí nijak zasahovat, neboť mu to zakazuje ústavní princip odluky soukromoprávních korporací spolkového práva od státu a na principu práva člena na soudní ochranu proti rozhodnutí orgánu společnosti, které je v rozporu se zákonem nebo stanovami, příp. jiným vnitřním předpisem.“²²

²¹ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1225-1230

²² Nález ústavního soudu ze dne 12.12.2006, sp.zn. I. ÚS 90/06

3 Založení spolku

Spolek je možné založit k naplňování společných zájmů a cílů zakládajících osob, a to jako dobrovolný a samosprávný svazek členů, které se v něm spolčují.²³ V občanském zákoníku nejsou, co do zakladatelů, uvedeny žádné omezující podmínky k založení spolku, pouze minimálně stanovený počet zakládajících osob, tudíž zakládající osobou může být jak právnická, tak fyzická osoba, pokud to zákon u takové osoby výslovně nevyklučuje.²⁴ Příkladem může být ustanovení § 47 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, podle kterého nemůže být obcemi založen mj. spolek za účelem jejich spolupráce.

Znaky spolku dle Ronovské jsou: osobní korporativní podstata, princip dobrovolnosti a otevřenosti členství, princip oddělenosti od státu, existence členské základny s hlasovacím právem a spolkové samosprávy a účel činnosti jiný než dosažení zisku²⁵

Podrobněji rozlišuje znaky spolku Hurdík, a to na: neziskový účel, zákonné identifikační znaky, členství založené na dobrovolném vzniku právnické osoby s otevřeným vstupem a registračním principem, spolkovou samosprávu vytvářející organizační strukturu, zvláštní právní úpravu změny a zániku spolku, minimální vliv veřejné oblasti na právní poměry spolku a možný přeshraniční režim spolku.²⁶

Založit spolek lze dvěma způsoby, a to buď ustavující schůzí podle § 222 a násl. občanského zákoníku nebo shodou zakladatelů na obsahu stanov dle § 218 ObčZ. V prvním případě, tedy při založení spolku shodou zakladatelů na obsahu stanov je takováto shoda definována jako tzv. zakladatelské právní jednání.²⁷

Druhým způsobem je ustavující schůze, která představuje zcela nový institut, jež do současné právní úpravy spolkové právo neznalo. Není zde ani určitá podobnost s přípravným výborem

²³HÁJKOVÁ, A., NEBUŽELSKÁ, M., PAVLOK, P. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7, s. 3

²⁴LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1090

²⁵RONOVSKÁ, K. *Spolkové a nadační právo*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, s.23

²⁶HURDÍK, J. *Právnické osoby: obecná právní charakteristika*. Brno. Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2278-7, s. 13

²⁷ELIÁŠ, K. a kol., *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou*. 1. vydání, Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2, s. 145

podle ZSO tvořeným tzv. zakladateli. V tomto je rozdíl zcela zásadní, protože ustavující schůze vydává o založení spolku usnesení, které je výsledkem schůze zakladatelů spolku tak, jak je upravena například v současné úpravě družstevního práva v zákoně č. 513/1991 Sb.²⁸ Občanský zákoník v případě ustavující schůze odkazuje na ustanovení o členské schůzi spolku, tj. § 248–254 ObčZ a přesto, že se ustanovení o ustavující schůzi zdají být velmi podrobnými - úprava svolávání, jednání, usnášení, rozhodování a ukončování zasedání, tak v případě členské schůze je právní úprava podrobnější. Důležité je upozornit na přiměřenost užití výše uvedených ustanovení, když podle části právní vědy nelze některá ustanovení použít vůbec. Příkladem mohou být např. ustanovení v § 258–261 ObčZ o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku, protože vznikající spolek jako subjekt práva sám o sobě ještě neexistuje, a tedy nemůže mít své orgány.²⁹ Na druhou stranu je v důvodové zprávě k těmto výše zmíněným usnesením je argumentováno tak, že zákon jasně stanoví, že se nejedná o indiferentní shromáždění, ale o spolkový orgán a tento spolkový orgán se podřizuje i zákonným ustanovením o členské schůzi spolku.³⁰ Autorka práce se kloní spíše k prvně uvedenému názoru, totiž, že se o spolkový orgán nejedná, což potvrzuje i zařazení jeho úpravy do sekce o zakládání spolku a nikoli do sekce o organizaci spolku.³¹

3.1. Svolání ustavující schůze

Jednou z nejdůležitějších, ne-li zcela nejdůležitější věcí při zakládání spolku jsou jeho zakladatelé a členové. Svolavatel ustavující schůze by měl mít nejlépe předem vytipován okruh osob, které by mohly mít zájem na založení konkrétního spolku, z logiky věci by to měly být osoby, jež mají k předmětu činnosti spolku a jeho zaměření blízký vztah.³²

Způsob svolání zájemců může být různý, např. písemné či elektronické obeslání osob, informace, výzva nebo pozvánka otištěná v tisku (ideálně tematicky zaměřeném stejně jako zakládající se spolek) a v neposlední řadě formou elektronickou, kdy svolavatel může vyvěsit

²⁸ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1125

²⁹ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 679

³⁰ Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, konsolidované verze [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

³¹ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 678

³² LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1126

informace na webových stránkách, případně kdekoli na internetu. V dnešní době se zdá nejvhodnější šíření informace především na sociálních sítích, kde je vysoká pravděpodobnost jejího rozšíření. Vhodnost způsobu svolání zájemců o členství ve spolku je velmi individuální dle povahy nově zakládaného spolku. Vždy je ale důležité svolání na ustavující schůzi uskutečnit se značným časovým předstihem.³³

Svolavatel nemůže spolek založit sám, neboť ustavující schůze je orgánem kolektivním. Výhodou založení spolku usnesením ustavující schůze může být již od zakládání spolku široká členská základna v případě, kdy se na ustavující schůzi sejde větší počet osob majících zájem o konkrétní činnost zakládajícího se spolku. Místem konání bývá zpravidla budoucí sídlo spolku, nicméně je zcela na uvážení svolavatele kde se bude konat.³⁴

Ustavující schůze zakládajícího se spolku se účastní její svolavatelé spolu se zájemci o členství v nově tvořícím se spolku. Zákon ukládá povinnost písemné evidence přítomných osob na schůzi ještě před jejím začátkem. Zápis v listině stvrzený podpisem zájemce o členství nahrazuje jeho řádné podání přihlášky do spolku, proto je vhodné listinu umístit tam, kde je možné, aby se všichni zájemci mohli podepsat a zapsat do ní své údaje, jak ukládá § 223 ObčZ.³⁵

3.1.1. Průběh ustavující schůze

Svolavatel ustavující schůze po jejím zahájení sdělí počet přítomných osob, jejichž počet vyplývá z listiny přítomných a následně sdělí přítomným, jaká právní jednání jím byla v zájmu spolku učiněna. Bude se jednat především o vytvoření stanov, s jejichž obsahem musí být zájemci seznámeni, dále jednání k zajištění potřebného vybavení, dalších prostor atp. Je důležité, aby svolavatel seznámil všechny přítomné na ustavující schůzi se svým jednáním za tvořící se spolek, jelikož před založením spolku je svolavatel z takového jednání zavázán a

³³ Ustavující schůze, [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/ustavujici-schuze-nejlepsi-zpusob-jak-zalozit-spolek-107140.html>

³⁴ Srov. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 679

³⁵ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1126

oprávněn sám. Spolek účinky takových jednání může převzít do tří měsíců od svého vzniku, a to s účinky *ex tunc*.³⁶

Dikce občanského zákoníku stanovuje v § 224 odst. 2 ObčZ, že: „*Ustavující schůze volí členy těch orgánů, které podle určení zákona a stanov zvolit má.*“ Usnesení se přijímá většinou hlasů přítomných osob v době hlasování. Dle § 218 písm. d) ObčZ je spolek povinen na ustavující schůzi určit statutární orgán, případně další orgány, kterými mohou být orgány kontrolní, rozhodčí, smírčí, dozorové aj. Vždy je pouze na spolku, zda další orgány nad rámec statutárního orgánu zařadí do svých stanov a zároveň zákon nevyklučuje, aby si spolek další orgány ustanovil v budoucnu, tj. změnil stanovy spolku s ohledem na jeho aktuální vývoj a potřebu. Výsledek volby členů jednotlivých orgánů spolku je povinen předsedající, popř. jiná k tomu zmocněná osoba, řádně zaznamenat a správnost obsahu listiny stvrdit svým podpisem, popřípadě dalších osob jako například zapisovatele, svolavatele, zvolených členů orgánů a dalších.³⁷

3.2. Schválení stanov spolku

„*Účastní-li se ustavující schůze alespoň tři osoby, mohou schválit stanovy podle § 218.*“ Toto ustanovení stanovuje minimální počet osob, jež mohou schválit stanovy na ustavující schůzi utvářejícího se spolku a zároveň se jedná o opětovné zdůraznění zásady zakotvené již v § 214 odst. 1 ObčZ, která stanovuje hranici tří osob se společným zájmem pro založení spolku (*tres faciunt collegium*). Otázkou však zůstává, zda toto ustanovení není fakticky spíše prolomením zásady „tři tvoří spolek“, neboť při extenzivním výkladu lze dojít v případě účasti toliko tří osob s jedním disentaním názorem k tomu, že k založení spolku postačuje souhlas dvou ze tří přítomných, a to při nesouhlasu třetí osoby. Společný zájem se pak projevuje právě schválením stanov. Pro schválení stanov dle dikce § 224 odst. 3 ObčZ je nutná předchozí rozprava o jejich obsahu, popř. jejich změny, o kterých se hlasuje a přijaty většinou hlasů přítomných osob v době hlasování.

Zákon nehovoří o členech, nýbrž o osobách, a to ne bez významu. Nelze totiž opomenout osobu svolavatele, který se ustavující schůze účastní a podle dikce § 222 odst. 2 ObčZ svolavatel není

³⁶ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1128

³⁷ Srov. ŠVESTKA, J., DVORÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 711-713

přímo označován jako uchazeč o členství, ale jako zájemce o založení spolku. Proto je vhodné použít obecné označení osoby, tzn. uchazeči a svolavatel.

„Kdo hlasoval proti přijetí návrhu stanov, může od přihlášky do spolku odstoupit. O tom musí být učiněn záznam v listině přítomných opatřený podpisy odstupujícího a toho, kdo záznam učinil.“³⁸ V případě, že uchazeč o členství nesouhlasí se schválenými stanovami, tzn. hlasoval proti jejich přijetí, umožňuje mu zákon odstoupit od přihlášky do spolku. Zákon předpokládá, že zapsání se do listiny přítomných znamená podání řádné přihlášky do spolku, tedy nepostačí, aby se uchazeč o členství hlasování zdržel. Hlasování proti přijetí návrhu stanov opravňuje uchazeče k odstoupení od přihlášky do spolku, nikoliv k jeho vystoupení, jelikož vystoupení člena ze spolku je možné pouze v případě spolku řádně zapsaného ve veřejném rejstříku, nikoliv ve fázi před jeho faktickým vznikem. Odstoupení od přihlášky prakticky znamená vyškrtnutí uchazeče o členství z listiny přítomných.³⁹

3.3. Obsah stanov

Stanovy spolku musí mít písemnou formu dle § 123 odst. 2 a § 221 ObčZ. Úřední ověření podpisů ani notářský zápis nejsou vyžadovány, avšak nejsou ani vyloučeny. Proto pro případné spory vzniklé ohledně přijetí a obsahu stanov je vhodné pořízení notářského zápisu.⁴⁰ Je důležité, aby se zakladatelé spolku shodli na základním a povinném obsahu stanov, který je upraven v § 218 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Obligatořním obsahem dle citovaného ustanovení je:

- název a sídlo spolku
- účel spolku
- práva a povinnosti členů vůči spolku, případně určení způsobu vzniku práv a povinností členů spolku
- určení statutárního orgánu

³⁸ Ustanovení § 224 odst. 4 ObčZ

³⁹ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1127

⁴⁰ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 672

Rakouská spolková úprava stanovuje podrobnější náležitosti stanov v § 3 federálního zákona o sdružování (dále jen VerG) z roku 2002 a stejně jako v české právní úpravě, i v rakouské tvoří stanovy základ organizace spolku a jeho zakladatelé mohou navrhnout libovolné vnitřní uspořádání spolku v rámci zákona. Stanovy musí obsahovat minimálně tyto náležitosti: název spolku, sídlo spolku, podrobný popis účelu spolku, činnosti k dosahování účelu spolku a způsobu získávání finančních prostředků, ustanovení o nabytí a ukončení členství, práva a povinnosti členů spolku, orgány spolku a jejich působnost, způsob jmenování orgánů spolku a délka jejich funkčního období, náležitosti usnesení orgánů spolku, ustanovení o dobrovolném zániku spolku a využití majetku spolku a druh rozhodovacího orgánu, jeho složení a způsob jmenování jeho členů.⁴¹

3.3.1. Název a sídlo spolku

Název spolku náleží svou povahou k nehmotným statkům, legislativně označovaným jako právo duševního vlastnictví. Jeho předmětem je název jako nemajetkový statek osobní povahy, resp. osobnostní ve smyslu osobnosti právnické osoby jako umělé juristické konstrukce.⁴² Dle § 132 ObčZ, kde jsou náležitosti názvu právnických osob upraveny, se název spolku musí odlišovat od jiných osob a nesmí být klamavý. Součástí názvu je označení podle § 216 ObčZ - „spolek“, „zapsaný spolek“ nebo zkratka „z.s.“, ale i nadále v názvu spolku může být označení jako „svaz“, „hnutí“, „klub“, „sdružení“, „federace“, „asociace“, „unie“, apod.⁴³

Spolek ale nemůže být zaregistrován, pokud by ve svém názvu obsahoval jako jeho označení slovní spojení či slova jako např. „vysoká škola“, „univerzita“, „banka“ nebo „Červený kříž“ – toho jsou názvy vyhrazené zvláštními právními předpisy určitým subjektům, které jsou podle nich zřizovány.⁴⁴

Sídlo spolku obecně upravuje ustanovení § 136 a násl. ObčZ, jehož volba je z hlediska založení spolku nezbytná. Hlavní význam má sídlo spolku zapsané ve veřejném rejstříku tzv. formální

⁴¹ Statut des Vereins Oesterreich [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220800.html

⁴² TELEČ, I.: *Spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-194-6, s. 100

⁴³ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1111

⁴⁴ Srov. ŠVESTKA, J., DVORÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 670-672

sídlo, a to zejména v případech, kdy se osoba dovolává sídla zapsaného ve veřejném rejstříku bez ohledu, zda je uvedené sídlo faktické.⁴⁵

3.3.2. Účel spolku

Společný zájem minimálně tří osob je primárním předpokladem pro vznik spolku a naplňování jeho účelu. Princip tří osob pochází z již zmíněné římskoprávní zásady *tres facium collegium*.⁴⁶ Pohledem do současné právní úpravy účelu právnických osob obecně lze konstatovat, že stěžejním je jejich rozdělení. Právnické osoby existují buď za účelem zisku nebo za účelem jiným, tedy neziskovým. Takovéto rozdělení závisí na dvou protichůdných tendencích, kterými jsou tržní ekonomika a občanská společnost. Občanská společnost je považována za určitý stabilizační prvek demokratického fungování státu a společenského života⁴⁷, je chápána jako prostor pro aktivity občanů, jimiž může každý ovlivnit podmínky, ve kterých sám žije, a to buď svou vlastní účastí v organizaci nebo nepřímo, politickým tlakem k tématům jemu blízkým.⁴⁸ Tržní ekonomika používá některých právnických osob k dosažení zisku, jež je v dnešní společnosti jedním z nejdůležitějších faktorů.⁴⁹

Spolky jsou řazeny mezi tzv. nestátní neziskové organizace a jsou jejich jednoznačně nejrozšířenější právní formou.⁵⁰ Dle Ronovské mají takovéto právnické osoby následující společné rysy:

- založení na základě vícestranného či jednostranného soukromoprávního úkonu,
- personální nebo majetkový základ,
- nerozdělování dosaženého zisku,
- oddělení od státu,
- vyvíjení veřejně či vzájemně prospěšné činnosti,
- dobrovolný charakter,
- minimální organizační struktura,

⁴⁵ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1112

⁴⁶ TELEČ, I. *Spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-194-6, s. 106

⁴⁷ HURDÍK, J. *Právnické osoby a jejich typologie*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-790-1, s. 65

⁴⁸ DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Evropiozace veřejné sféry*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-193-2, s. 30

⁴⁹ HURDÍK, J. *Právnické osoby a jejich typologie*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-790-1, s. 65

⁵⁰ Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, konsolidované verze [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

- mechanismy umožňující kontrolu vlastní činnosti.⁵¹

Spolek bývá zakládán ve společném zájmu členů a tento společný zájem představuje právě účel, pro který je spolek zakládán. Dle § 114 ObčZ lze právnickou osobu ustavit ve veřejném nebo soukromém zájmu, nicméně zákon dále nedefinuje soukromý ani veřejný zájem. Skutečnost, zda je právnická osoba založena za soukromým nebo veřejným účelem nemá vliv na její postavení.

Veřejný zájem je neurčitým právním pojmem, tedy v platném právu neexistuje jeho legální definice a výklad je ponechám judikatuře a literatuře. Pro tuto práci byla vybrána ekonomická teorie veřejného zájmu, jíž je obecně uznávaná Lippmannova definice veřejného zájmu z roku 1921. Podle této definice je veřejným zájmem to, co by si lidé vybrali, kdyby viděli jasně a racionálně a jednali nezaujatě a benevolentně.⁵² Pokud bychom laicky vymezili veřejný zájem jako opak zájmu soukromého, došli bychom k závěru, že se tyto dva liší okruhem osob, jimž tento zájem svědčí. U veřejného zájmu by se jednalo o okruh osob, zatímco u zájmu soukromého by byl okruh osob konkrétně vymezen.

Spolek vytvořený za soukromým účelem může mít za cíl např. společné trávení volného času jeho členů v podobě hraní karetních her nebo ochrana hmyzu na určitém území. Lze také založit spolek, jehož účel bude veřejný i soukromý, když například bude cílem spolku podpora konkrétní sportovní činnosti a tato podpora bude směřovat dovnitř spolku i navenek vůči veřejnosti, kdy spolek bude podporovat sportovní vyžití v obci (např. pořádáním sportovních her pro mládež).

3.3.3. Práva a povinnosti členů vůči spolku

V čl. 27 odst. 1 LZPS „*Má každý právo svobodně se sdružovat s jinými na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů.*“⁵³ Jde o projev zásady osobního členství, který je potřeba odlišit od zásady účasti na obchodní společnosti formou právního postavení společníka.⁵⁴ Ne

⁵¹ RONOVSÁ, K. *Spolkové a nadační právo*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, s. 11

⁵² LIPPMANN, W. *Veřejné mínění*. 1. vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0939-3, s. 57

⁵³ WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. ISBN 978-80-7357-750-6, s. 590

⁵⁴ TELEČ, I.: *Spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-194-6, s. 45

každá osoba může být členem kteréhokoli spolku a mít členská práva a povinnosti, např. členem zájmového sdružení právnických osob se nemohla stát fyzická osoba⁵⁵ nebo vojáci v činné službě nemohli vytvářet odborové organizace a spolčovat se v nich podle již zrušeného ustanovení § 2 odst. 4 ZSO.⁵⁶

Stanovení základních práv a povinností členů spolku je nezbytnou součástí obsahu stanov. Mimo tato práva a povinnosti lze do stanov zakotvit i způsob, jak práva a povinnosti členů spolku budou vznikat nebo se měnit, což je důležité pro fungování spolku i s ohledem na měnící se společenskou situaci v čase, pokud se předpokládá dlouhodobá existence spolku.⁵⁷

Zásady spojené se členstvím ve spolku jsou následující:

- nikdo nemůže být nucen ke členství nebo účasti na činnosti spolku
- každý může ze spolku svobodně vystoupit
- nikdo nemá ze zákona právní nárok na členství ve spolku
- nikomu nemůže být jeho členství ve spolku na újmu
- členy mohou být fyzické i právnické osoby
- členové mohou být zavazováni pouze způsobem uvedeným ve stanovách⁵⁸

Zásada, že nikdo nemá ze zákona právní nárok na členství ve spolku, dle názoru autorky do výše uvedeného výčtu nepatří, resp. nelze k jejímu zařazení přistupovat bezvýhradně. Členství může vzniknout různými způsoby, které si každý spolek, zcela libovolně, určí ve stanovách. Pokud tedy žadatel splní podmínky členství, které jsou stanoveny exaktně bez možnosti uvážení spolku, zda toho či onoho žadatele o členství přijme či nikoli, vzniká mu nárok na členství ve spolku. Příkladem je vznik členství v největším spolku České republiky, a sice ve Fotbalové asociaci České republiky, jejímž členem se stává každý, kdo se zaregistruje a zaplatí členský příspěvek.⁵⁹ Lze tak uzavřít, že při splnění těchto dvou podmínek vzniká nárok na členství ve spolku a neexistuje způsob, jak takového žadatele nepřijmout.

⁵⁵ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1114

⁵⁶ TELEČEK, I.: *Spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-194-6, s. 134

⁵⁷ HÁJKOVÁ, A., NEBUŽELSKÁ, M., PAVLOK, P.: *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7, s. 26

⁵⁸ RONOVSÁ, K.: *Spolkové a nadační právo*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, s. 33

⁵⁹ Stanovy FAČR, Justice.cz [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=59115143&subjektId=737742&spis=322970>

Naproti tomuto o přijetí do spolku ve Spolkové republice Německo podle BGB rozhoduje vždy představenstvo spolku. Členství je dle německé právní úpravy smlouva mezi spolkem a novým členem, je tedy vyžadována písemná žádost o přijetí do spolku. Pokud stanovy nestanoví jinak, práva vyplývající z členství nejsou převoditelná a nejsou předmětem dědictví. Bez odpovídajícího ustanovení ve stanovách nemůže být výkon členských práv přenechán jiné osobě. Členství končí smrtí, vyloučením nebo rezignací. Stanovy mohou, jak je v praxi obvyklé, stanovit, že rezignace je možná pouze na konci čtvrtletí nebo kalendářního roku.⁶⁰

3.3.4. Určení statutárního orgánu

Stanovy spolku musí obsahovat alespoň určení statutárního orgánu, jelikož je základním orgánem spolku, a to již při jeho založení. Občanský zákoník ponechává zakladatelům spolku velkou míru autonomie pro vymezení jednotlivých orgánů, kteří mohou zvolit jejich podobu tak, aby co nejvíce korespondovala požadavkům vznikajícího spolku.⁶¹ Člen statutárního orgánu může zastupovat spolek navenek a kdykoliv za něj jednat ve vztahu ke třetím osobám. Jelikož právní spolková úprava pouze v § 244 určuje, že statutární orgán může být jednočlenný (individuální) nebo vícečlenný (kolektivní), mělo by ve stanovách být jasně vymezeno, které osoby mohou zastávat funkci statutárního orgánu, jak budou tyto osoby voleny, délka jejich působení a způsob jejich jednání navenek.⁶² Statutární orgán je ustanovován zpravidla členskou základnou nebo představiteli zvolenými členskou základnou, a to různými způsoby, jimiž může být jmenování, volba, los, aj.⁶³

3.4. Změna stanov

Z dikce § 247 odst. 1 ObčZ vyplývá, že za trvání spolku stanovy mění nejvyšší orgán spolku, přičemž výjimkou je pouze případ stanov nově zakládaného spolku. Lze ovšem uzavřít, že se jedná o dispozitivní ustanovení, neboť vymezení působnosti je uvozeno slovem zpravidla náleží. Je tak tedy především na zakladatelích, aby zvážili, zda ponechají takto závažnou

⁶⁰ WERTENBRUCH, J. *BGB Allgemeiner Teil*. 2. vydání, Mnichov: C. H. Beck oHG, 2012. ISBN 978-3-406-63812-1, s. 36

⁶¹ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1115

⁶² HÁJKOVÁ, Alena, NEBUŽELSKÁ, Miroslava, PAVLOK, Petr. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7, s. 27

⁶³ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1115

záležitost v působnosti nejvyššího orgánu, nebo ji svěří orgánu jinému. Pokud však nebude ve stanovách výslovně uvedeno něco jiného, platí citovaná zákonná právní úprava. Zákon zde nestanovuje zvláštní kvórum, jedná se co do možných dopadů na vnitrospolkový život či poměry o změnu zcela zásadní, kterou lze přirovnat např. ke změně ústavy v právním řádu. Proto by bylo záhodno zvláště upravit vyšší počet členských hlasů nezbytných pro platné schválení změny stanov a spojit jej např. s jiným způsobem výpočtu – typicky by se mohlo jednat o počet hlasů počítaných z celé členské základny, nikoli je z členů účastnících se zasedání, na němž je o změně stanov rozhodováno.

4 Vznik spolku

Právnícká osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku, což je typický projev práva pro právnické osoby soukromého práva. Občanský zákoník stanovuje, že právnická osoba zřízena zákonem vzniká, není-li stanoveno jinak, dnem účinnosti zákona, jímž byla zřízena.⁶⁴ Pro spolky zákon konkrétněji stanovuje, že spolek lze založit usnesením ustavující schůze vznikajícího spolku nebo shodou zakladatelů na obsahu stanov (viz výše)⁶⁵, přičemž vznik spolku je vázán na zápis do veřejného rejstříku, k jehož dni spolek vzniká dnem zápisu do takového rejstříku. V případě spolku je příslušným veřejným rejstříkem spolkový rejstřík.⁶⁶

Nejjednodušším způsobem je tak popsán postup, kdy je zápis proveden rozhodnutím rejstříku podle sídla spolku místně příslušného krajského soudu. Není však možné opomenout ani další případy, resp. právní možnosti, kdy k vzniku spolku dojde. První možností je zvláštní úprava v § 3025 ObčZ ve vztahu k odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů. Ta na rozdíl od ostatních spolků určuje, že *„odborové organizace, organizace zaměstnavatelů a jejich pobočné organizace vznikají dnem následujícím po dni, k němuž bylo doručeno příslušnému orgánu veřejné moci oznámení o jejich založení.“* Jak vidno, zde se zákonodárce omezil na tzv. evidenční princip, kdy orgán státní moci toliko zaznamená informaci o založení a již uplynutím času spolek vzniká. Tato úprava není výsledkem volného uvážení v rámci legislativního procesu, ale promítnutím českých mezinárodněprávních závazků, z nichž lze jmenovat např. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a Mezinárodní paktu o občanských a politických právech (Organizace spojených národů) nebo Úmluvu ILO č. 98 o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat či Úmluvu ILO č. 87 o svobodě sdružování a o ochraně práva se odborově sdružovat (Mezinárodní organizace práce). Tento zvláštní princip a obtíže s ním spojené lze zmínit i v historickém kontextu, kdy musel být v roce 1990 po několik měsících novelizován vložním § 9a nově přijatý zákon o sdružování občanů, který, byť velmi liberální, právě tyto závazky nerefletoval.

Dalším způsobem vzniku je uplynutí lhůty tak, že podle ustanovení § 226 odst. 3 ObčZ vzniká spolek uplynutím třicetidenní lhůty od podání návrhu na zápis v případě, kdy není vydáno rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Jedná se o zvláštní typ ochrany práva se spolčovat, a to před

⁶⁴ Viz ustanovení § 126 odst. 1, 2 ObčZ

⁶⁵ Viz ustanovení § 222 odst. 1 ObčZ

⁶⁶ Viz ustanovení § 226 ObčZ

nečinností příslušného orgánu státní moci. Zde je však třeba připomenout, že podle ustanovení § 96 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících (dále též jako „rejstříkový zákon“ nebo „VeřRej“), musí soud rozhodnout již ve lhůtě pěti pracovních dnů, a to buď provedením zápisu nebo usnesením, kterým návrh odmítne nebo vyzve k odstranění vad návrhu. Pokud tato lhůta marně uplyne, nastává domněnka zápisu a rejstříkový soud je povinen ji promítnout do stavu veřejného, v tomto případě spolkového rejstříku. Lze předpokládat, že by neměl nastat případ, kdy by mohlo dojít ke vzniku spolku uplynutím času v souladu s ustanovením § 226 odst. 3 ObčZ, neboť již předtím dojde k těmuž podle zákona o veřejných rejstřících.

V neposlední řadě je třeba zmínit tzv. přímý zápis do veřejného rejstříku prováděný notáři, který předpokládá § 108 a násl. VeřRej. Zápis může být proveden, pokud mají zapisované skutečnosti podklad v notářském zápisu. V takovém případě dochází ke „kontrolě“ samotným notářem a jeho výhodou je rychlost, s jakou spolek vzniká, neboť zakladatelé mohou fakticky po několika minutách či hodinách odcházet od notáře s výpisem ze spolkového rejstříku.

Vznik spolku je nutné striktně odlišovat od jeho založení, jelikož založení spolku je výsledkem zakládacího vícestranného právního jednání soukromoprávní povahy a samotný vznik spolku je naproti tomu vázán na zápis do veřejného rejstříku. Spolek, který nebyl do rejstříku zapsán neexistuje a nemůže tak vystupovat jako samostatný subjekt v právních vztazích⁶⁷, a to s výhradou vyjma právních jednání jménem dosud nevzniklé právnické osoby. Pokud by potom spolek pokračoval ve své činnosti i přesto, že byl návrh na jeho zápis do rejstříku pravomocně odmítnut, je zapotřebí tato jednání subsumovat pod ustanovení o společnosti (§ 2716 a násl. ObčZ), tedy volného sdružení osob za společným účelem činnosti nebo věci.

4.1. Zápis do spolkového rejstříku

Podle § 226 odst. 2 ObčZ podávají návrh na zápis do veřejného rejstříku zakladatelé spolku nebo osoba určená ustavující schůzí. Praktickou konotací tohoto ustanovení je v případě vyššího počtu zakladatelů možnost delegovat osobu, jež podá návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku a současně na tomto návrhu bude uvedena a podepsána.

⁶⁷ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1132

Zápis do veřejného rejstříku je výsledkem řízení, které probíhá před příslušným rejstříkovým soudem. Jedná se o řízení návrhové a rejstříkový soud zkoumá, zda navrhovaný název není zaměnitelný s jinou již zapsanou osobou, popřípadě není-li klamavý a v poslední řadě, zda skutečnosti, které se do veřejného rejstříku zapisují, vyplývají z listin, které mají být k návrhu doloženy.⁶⁸ Zápis představuje zásadní změnu oproti dřívější právní úpravě. Nyní jsou spolky zapisovány do rejstříku, který vedou a ovládají rejstříkové soudy, a již nikoli do spolkové agendy vedené Ministerstvem vnitra, jak tomu bylo v dobách předchozí právní úpravy.⁶⁹

Obdobně např. německá právní úprava stanovuje, že zápisem do rejstříku spolků příslušného okresního soudu podle § 21 německého občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch, dále jen BGB) získává neziskový spolek, tzv. spolek bez výdělečné činnosti, postavení právnické osoby a stává se tak právnickou osobou.⁷⁰ Rejstřík spolků je veřejný, stejně jako v české právní úpravě. Zajímavostí německé úpravy spolků je daňové zvýhodnění pro registrovaný spolek, který může být daňovým úřadem uznán jako neziskový, a být daňově zvýhodněn podle § 51 německého daňového řádu (Abgabenordnung dále jen AO)⁷¹, pokud je jeho cíl výhradně obecně prospěšný podle § 52 AO, charitativní dle § 53 AO nebo církevní dle § 54 AO.

Spolek ve smyslu rakouského spolkového zákona je dobrovolné, dlouhodobé sdružení nejméně dvou osob, které je organizováno na základě svých stanov a za účelem dosažení konkrétního, společného, ideálního účelu. Spolek má právní osobnost a nesmí být založen pro zisk, jeho majetek lze použít výlučně pro potřeby spolku. Dle počtu zakládajících osob se rakouská spolková úprava neinspirovala římskoprávní zásadou *tres faciunt collegium*, jako např. česká nebo německá úprava. V Rakouské republice jsou spolky registrovány v tzv. místních spolkových registrech. Do takového rejstříku musí spolek vyplnit údaje vyjmenované v § 16 VerG, jsou jimi např. název místně příslušného úřadu, název spolku, číslo spolku dle § 18 odst. 2 VerG, datum založení spolku, sídlo a adresa spolku, úprava stanov pro zastupování spolku, funkce a jména zakladatelů a zástupců spolku, datum narození, místo narození a adresa zakladatelů a zástupců spolku, začátek zmocnění zástupců spolku a zákonná délka jejich

⁶⁸ Ustanovení § 90 VeřRej

⁶⁹ Srov. ustanovení § 75 a n. zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále též jako „rejstříkový zákon“ nebo „VeřRej“)

⁷⁰ SCHÖNFELDER, H. *Deutsche Gesetze. Gebundene Ausgabe. I/2013*. 1. vydání, Mnichov: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-64596-9, s. 10

⁷¹ Abgabenordnung, [online]. 2020 [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/ao_1977/

funkčního období, oznámení auditora ve smyslu § 22 odst. 5 první věty, informace o dobrovolném nebo nuceném zrušení spolku, aj.⁷²

⁷²Lokales Vereinsregister Oesterreich [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220800.html

5 Orgány spolku

Orgánem spolku se zpravidla má na mysli jeho složka nebo nějaký jeho vnitřní útvar, jež má speciální postavení v organizační struktuře takového spolku. Ve vztahu ke korporaci odborná literatura uvádí následující definici: „*orgán tvoří relativně samostatnou část korporace bez právní osobnosti nadanou zákonem a vnitřními předpisy určitou působností, jejímž výkonem má být zajištěno fungování korporace dovnitř či navenek.*“⁷³

Ustanovení § 243 ObčZ stanoví, že „*Orgány spolku jsou statutární orgán a nejvyšší orgán, případně kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách*“. Orgány spolku se mohou ve stanovách pojmenovat libovolně pokud se jejich pojmenováním nevzbudí klamný dojem.⁷⁴ Dle uvedeného ustanovení občanského zákoníku se může zdát, že spolek musí mít obligatorně dva různé orgány, a to statutární a nejvyšší. Tuto mylnou představu částečně vyvrací § 247 odst. 2 občanského zákoníku, jež připouští, aby stanovy určily, že statutární orgán je zároveň nejvyšším orgánem spolku. Takovéto možné určení platilo již v předchozí právní úpravě, resp. nebylo vyloučeno vzhledem k její strohosti.

5.1. Členství v orgánu spolku

Smyslem této podkapitoly je shrnout požadavky na členství v orgánech spolku. Jedná se o úpravu společnou pro všechny právnické osoby. „*Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby.*“⁷⁵ Z tohoto ustanovení vyplývá, že členem voleného orgánu právnické osoby může být jak osoba fyzická, tak osoba právnická.

Osoba, která je členem voleného orgánu musí být především plně svéprávná. Osoba nezletilá či osoba s omezenou svéprávností se může stát členem orgánu právnické osoby pouze za splnění určitých kritérií, jež zákon stanovuje a těmi jsou podle § 152 odst. 3 ObčZ:

⁷³ ČERNÁ, S. a kol.: *Právo obchodních korporací*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-735-5, s. 151

⁷⁴ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1090

⁷⁵ Ustanovení § 152 odst. 2 ObčZ

- hlavní činnost právnické osoby se týká nezletilých osob nebo osob s omezenou svéprávností,
- hlavní účelem právnické osoby není podnikání,
- zakladatelské právní jednání musí určit, že osoby nezletilé nebo s omezenou svéprávností mohou být členy voleného orgánu právnické osoby
- musí jít pouze o členství v kolektivním orgánu právnické osoby.

Členstvím ve voleném orgánu se dále zabývá následující paragraf občanského zákoníku, a to § 153, který stanovuje možnosti členství voleného orgánu právnické osoby, jejíž úpadek byl osvědčen tak, že *„osoba, již byl osvědčen úpadek, se může stát členem voleného orgánu, pokud takovou skutečnost předem oznámila tomu, kdo ji do funkce povolává.“* Není tedy překážkou pro výkon funkce voleného člena orgánu spolku to, že mu byl osvědčen úpadek, ale je zapotřebí splnit informační povinnost a vyčkat na posouzení, zda i přes tuto skutečnost bude takováto osoba povolána za člena orgánu spolku.⁷⁶ Obvykle se tato skutečnost dokládá rejstříkovému soudu listinou⁷⁷, kterou v případě spolku může být zápis ze zasedání členské schůze, který obsahuje konkrétní vymezení situace, tedy, že ačkoliv je úpadek dané osoby osvědčen tak tuto osobu členská schůze povolává za člena kontrolní či rozhodčí komise. Následující dva odstavce ustanovení § 153 ObčZ upravují situace, kdy je osvědčen úpadek osoby, která se již stala členem voleného orgánu právnické osoby a právo každého, kdo na tom má právní zájem, domáhat se odvolání člena voleného orgánu, jehož úpadek byl osvědčen.

⁷⁶ RONOVSÁ, K., VITOU, V., BÍLKOVÁ, J. a kol. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-020-8, s. 90

⁷⁷ Ustanovení § 19 VeřRej, který stanoví, že *„Návrh na zápis musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem.“*

6 Statutární orgán

Určení statutárního orgánu je povinnou náležitostí stanov spolku podle § 218 ObčZ. Ve stanovách spolku je detailněji upravena povaha, způsob, jak jím může být spolek při právním styku s třetími osobami zastupován a název statutárního orgánu, které upravuje § 244 ObčZ.

Ustanovení § 224 odst. 2 ObčZ stanovuje, že spolek je povinen zvolit ze svých členských řad i členy statutárního orgánu. Statutární orgán může být stanovami spolku určen i jako nejvyšší orgán spolku, a to pouze v případě, že tuto skutečnost výslovně zakotvují stanovy. Obecně platí, že nejvyšším orgánem spolku je členská schůze.

Důvodová zpráva k určení statutárního orgánu uvádí následující: „*V zájmu bezpečnosti právního styku je nezbytné, aby spolek měl statutární orgán, neboť ten jej také zastupuje navenek v právním styku s jinými osobami. Proto se také vyžaduje, aby stanovy určily, jaký má spolek statutární orgán, jak se tento orgán tváří a jak jej zastupuje.*“⁷⁸ Proto se také do spolkového rejstříku dle se podle § 25 odst. 1 písm. g) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen VeŘRej) zapisuje nejen název statutárního orgánu, ale i počet jeho členů a jejich individualizace, která musí být stvrzena projevem vůle zakladatelů spolku směřujícím k ustanovení těchto osob do pozice statutárního spolkového orgánu. Žadatelům se doporučuje, aby zakladatele spolku ve stanovách dostatečně konkretizovali pro řádný a bezchybný průběh rejstříkového řízení.⁷⁹

6.1. Působnost statutárního orgánu spolku

Pododdíl občanského zákoníku věnující se spolku nepřináší zvláštní úpravu statutárního orgánu, je tedy nutné použít úpravu obecnou, tzn. podle § 161 a následující ObčZ. Působnost statutárního orgánu nalezneme v ustanovení § 164 odst. 1 ObčZ, jež obsahuje následující: „*Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.*“ Ovšem zcela zjevně toto ponechává na stanovách spolku.

⁷⁸ Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, konsolidované verze [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

⁷⁹ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1183

Z citovaného ustanovení plyne, že i když jednání statutárního orgánu již není osobním jednáním právnické osoby, ale jen zastoupením, je pojmově vzato zcela vyloučeno, aby v případech, kdy statutární orgán jednal v mezích své působnosti, právnická osoba odmítla účinky jeho jednání. Pokud je jednání statutárního orgánu právně perfektní, je jím právnická osoba vázána vždy.⁸⁰

Statutární orgán kolektivní a individuální jsou upraveny v § 244 občanského zákoníku, jež uvádí, že: „*Stanovy určí, je-li statutární orgán kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda). Neurčí-li stanovy jinak, volí a odvolává členy statutárního orgánu nejvyšší orgán spolku.*“ Zde je důležité uvést, že výše uvedené názvy s označením kolektivního a individuálního orgánu není spolek žádným způsobem vázán, platí zde, že orgán spolku může být pojmenován libovolně. Jediným kritériem libovolného výběru názvu spolku je, aby jím nevzbudil klamný dojem o své povaze.

7 Nejvyšší orgán spolku

Nejvyšším orgánem spolku je takový orgán, který je tak stanovami určen. Určení nejvyššího orgánu je primárně v samostatné režii spolku. Zákon v tomto směru stanovuje dispozitivní charakter právní normy v § 247 odst. 3, který stanovuje, že pokud „*stanovy neurčí jinak, je nejvyšším orgánem spolku členská schůze; ustanovení § 248 až 257 se na členskou schůzi použijí, pokud stanovy neurčí něco jiného.*“ Spolek je oprávněn zvolit si ve stanovách za nejvyšší orgán nejen členskou schůzi, ale i pětičlennou správní radu nebo devítičlenné představenstvo atd. Stanovy mohou přiznat postavení nejvyššího orgánu i statutárnímu orgánu a pokud není speciální vnitřní úpravy, uplatní se zákonná dikce o členské schůzi jako nejvyšším spolkovým orgánem.⁸¹

Německá právní úprava spolků stanovuje, že v případě registrovaných spolků jsou nejvyšším orgánem valná hromada⁸², jež rozhoduje o všech záležitostech týkajících se spolku, kterými se nezabývá správní rada ani jiný orgán uvedený ve stanovách. Valná hromada např. jmenuje a

⁸⁰ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 540

⁸¹ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1196

⁸² SCHÖNFELDER, H. *Deutsche Gesetze. Gebundene Ausgabe. I/2013.* 1. vydání, Mnichov: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-64596-9, s. 12

odvolává správní radu⁸³, pokud stanovy nepřevádějí tuto odpovědnost na jiný orgán. Ve stanovách lze ustavit další orgány spolku, jako je poradní rada, dozorčí rada, správní rada nebo předsednictvo.

7.1. Působnost nejvyššího orgánu spolku

Ustanovení § 247 odst. 1 občanského zákoníku demonstrativně vymezuje působnost nejvyššího spolkového orgánu na následující činnosti:

- určit hlavní zaměření činnosti spolku,
- rozhodovat o změně stanov,
- schválit výsledek hospodaření spolku,
- hodnotit činnost dalších orgánů spolku i jejich členů
- rozhodnout o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně.

Lze předpokládat, že se jedná nejen o výčet demonstrativní co do rozsahu působnosti nejvyššího orgánu, ale s ohledem na značnou autonomii spolku při svém vnitřním utváření, není vyloučeno, aby výše uvedené kompetence nejvyššího orgánu byly rozšířeny stanovami spolku či svěřeny jinému orgánu spolku. Zcela jistě není vhodné tyto kompetence nejvyššího orgánu jakkoli zužovat ve stanovách spolku.⁸⁴ Je však očekávatelné, že tyto kompetence budou v působnosti nejvyššího orgánu ponechány, případně rozšířeny např. o volbu členů do jiných orgánů či statutárního orgánu spolku, přičemž takové řešení se jeví jako vhodné i účelné.⁸⁵

Členská schůze je-li nejvyšším orgánem spolku, mj. volí a odvolává členy statutárního orgánu a pokud je stanovami zřízena kontrolní či rozhodčí komise, tak členská schůze volí a odvolává i její členy. Pokud není stanovami upraveno jinak, nejvyšší orgán rozhoduje o přijetí člena spolku.⁸⁶ Členská schůze spolku, ačkoliv je nejvyšším orgánem, nemůže na sebe přebírat

⁸³ SCHÖNFELDER, H. *Deutsche Gesetze. Gebundene Ausgabe. I/2013*. 1. vydání, Mnichov: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-64596-9, s. 11

⁸⁴ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 718

⁸⁵ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1195

⁸⁶ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 696

pravomoc rozhodnout ve spolkové věci, v níž je vydání rozhodnutí podle stanov svěřeno jinému orgánu spolku.⁸⁷

7.2. Členská schůze

De lege lata je ve spolku nejvyšším orgánem členská schůze, která může nést i jiný název – valná hromada, spolkový sněm apod.⁸⁸ Zákonnou úpravou jsou § 248 až 257 občanského zákoníku, tato ustanovení jsou povětšinou dispozitivní povahy a je tedy možné je stanovami nahradit či vyloučit. Lze nalézt i ustanovení od kterých se odchýlit nelze, jako například svolání zasedání členské schůze alespoň jednou do roka, kdy ani úpravou stanov není možné určit delší časový horizont svolání zasedání členské schůze.⁸⁹

Vnitřní organizace je spolkem upravena podle zásady spolkové autonomie, tudíž libovolně. Obligatorní je pouze zřízení statutárního a nejvyššího orgánu, nýbrž i zde se spolek může svobodně rozhodnout pro konkrétní specifikaci svých orgánů, jakož i zvolit, jaký název orgány ponesou. Je-li nejvyšším orgánem spolku členská schůze, je nutno podotknout, že se nejedná o orgán se stálou činností, nýbrž o orgán svolávaný na každé dané zasedání zvlášť.⁹⁰ Je výhradně v gesci spolkové samosprávy, zda ve stanovách umožní konání zasedání členské schůze formou dílčích členských schůzí podle § 255 ObčZ, nebo svěří působnost členské schůze shromáždění delegátů dle § 256.

7.2.1. Svoolání zasedání členské schůze

„Členskou schůzi svolává k zasedání statutární orgán spolku nejméně jedenkrát do roka.“ Od tohoto ustanovení občanského zákoníku se nelze stanovami odchýlit, je možné svolat zasedání členské schůze vícekrát do roka, nikoli však v delším časovém rozmezí, než je jeden rok.

⁸⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 28.4.2011, sp.zn. I. ÚS 3486/10.

⁸⁸ RONOVSÁ, K. *Spolkové a nadační právo*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, s. 31

⁸⁹ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 721

⁹⁰ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1198

Jedním z důvodů každoročního svolávání členské schůze je i povinnost stanovená veřejnoprávními předpisy schválit účetní závěrku a zveřejnit ji.⁹¹

Zasedání členské schůze by mělo být svoláno vhodným způsobem, ve stanovené lhůtě, a tak, aby se ho členové spolku mohli zúčastnit a řádně se na jeho program připravit. Lhůta ke svolání členské schůze může být určena buď závazně ve stanovách nebo je nutno řídit se její minimální délkou stanovenou zákonem, tj. třicet dnů.⁹²

Dle dikce § 248 odst. 2 ObčZ „*Statutární orgán spolku svolá zasedání členské schůze z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolního orgánu spolku. Nesvolá-li statutární orgán spolku zasedání členské schůze do třiceti dnů od doručení podnětu, může ten, kdo podnět podal, svolat zasedání členské schůze na náklady spolku sám.*“ Povinné svolání zasedání členské schůze z podnětu kontrolní komise nebo členů spolku je pozitivním nástrojem nové právní úpravy spolků a odráží se v něm zájem na větší ochranu sledovaného záměru spolkového svazku a práv členů spolku, kteří se výše zmíněným postupem mohou domoci projednání závažných otázek, které považují za důležité pro ně i pro spolek samotný. Popsané svolání však *ex lege* nastupuje teprve tehdy, je-li dodržena podmínka počtu žadatelů, čímž se zabraňuje nedůvodnému svolávání členské schůze ze strany členů spolku.⁹³

U registrovaných německých spolků, svolává valnou hromadu představenstvo spolku, a to v případech stanovených stanovami a v případech, kdy to vyžadují zájmy spolku podle § 36 BGB. Pokud stanovy nestanoví jinak, zákon přiznává deseti procentům členů právo přimět představenstvo, aby svolalo valnou hromadu dle § 37 BGB. Roční svolání, jako např. na řádné valné hromadě německé akciové společnosti povinné není, česká právní úprava každoroční svolání členské schůze přikazuje dle § 248 odst. 1 ObčZ.

Úprava rakouská je oproti české více benevolentní, především v rozmezí konání členské schůze, kdy dle § 5 odst. 2 VerG se členská schůze musí konat nejméně každých pět let a slouží ke společnému utváření vůle členů spolku. Členskou schůzi je představenstvo spolku povinno svolat z podnětu alespoň jedné desetiny členů spolku, tedy totožného kvóra jako ve výše

⁹¹ Povinnost stanovena zákonem č. 221/2015 Sb., o účetnictví. Přejícnými ustanoveními byla uložena povinnost účetním jednotkám zveřejnit své účetní závěrky zpětně od roku 2014.

⁹² Viz ustanovení § 249 odst. 1 ObčZ

⁹³ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1199

uvedené německé úpravě. Rakouská úprava shodně jako německá a česká respektují vůli členů na hlasování v rámci zastupitelského orgánu, na tzv. shromáždění delegátů.⁹⁴

Občanský zákoník v § 249 odst. 1 větě druhé určuje, že „z pozvánky musí být zřejmé místo, čas a pořad zasedání.“ Pozvánka má povahu právního jednání spolku a musí splňovat požadavek určitosti a srozumitelnosti. Může mít jakoukoli formu (elektronickou, dopisní, vyvěšení na nástěnku, zveřejnění v tisku, atp.), důležité je, aby se pozvánka dostala do sféry dispozice členů spolku, tedy byla jim doručena.⁹⁵ „Pokud spolkové stanovy výslovně uvádějí, že pozvánka na členskou schůzi se doručuje každému členu spolku písemně do místa jeho bydliště či sídla, nemůže obstat pouhé vyrozumění o svolání zasedání, provedené oznámením na vývěsce obecního úřadu.“⁹⁶

Místo a doba konání zasedání členské schůze je velmi podstatná i vzhledem, k právu členů spolku moci zasahovat svým hlasováním do rozhodovacího procesu zastupitelského orgánu a ovlivňovat řešení otázek, jež se týkají činnosti spolku. Je vhodné volit výše zmíněné dispozice tak, aby možnost členů spolku účastnit se jednání členské schůze byla určení místa a doby jejího konání omezena co nejméně. Vhodné tedy není stanovit termín zasedání členské schůze na pracovní den v obvyklé pracovní době nebo určit místo konání v zahraničí, jsou-li členové spolku tuzemští a spolek má též sídlo v České republice, jelikož by tímto mohla být z členské schůze vyloučena značná část počtu členů spolku. Může se stát, že člen spolku s hlasovacím právem oznámí z důvodu nevyhovujícího termínu nebo místa svou neúčast. V některých případech by měla být tato skutečnost zohledněna a dobu či místo konání členské schůze je poté vhodné změnit, avšak vždy je důležité pečlivě a s přihlédnutím ke konkrétním zjištěním zvážit, jakou neúčast by setrvání na stanoveném datu a místě zasedání vyvolalo, a v tomto směru posléze učinit vhodné kroky.⁹⁷

Ustanovení § 250 ObčZ upravuje možnost odvolání nebo odložení členské schůze, v odstavci druhém obsahuje zvláštní pravidlo, a to, že: *je-li zasedání svoláno podle § 248, může být odvoláno či odloženo jen na návrh nebo se souhlasem toho, kdo k němu dal podnět.* “ Jedná se

⁹⁴Statut des Vereins Oesterreich [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220800.html

⁹⁵ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 722

⁹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.4.2007, sp.zn. 28 Cdo 2026/2006

⁹⁷ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1200

zde patrně o nepřesnou formulaci, jejíž nepřesnost spočívá v tom, že ustanovení § 248 ObčZ obsahuje obě formy svolání členské schůze, jak řádné svolání statutárním orgánem, tak mimořádné. Svolání podle § 248 ObčZ by se mělo vztahovat jen na svolání podle výše citovaného odstavce 2, neboť chrání práva těch, kteří dali ke svolání podnět. Pokud by tedy členská schůze byla svolána dle § 250 odst. 1 ObčZ nelze vázat její odvolání či odložení na návrh nebo souhlas toho, kdo dal k zasedání členské schůze podnět, jelikož tu nikdo takový není. Účelem výše zmíněné zákonné úpravy je, podle závěru T. Dvořáka, zabránění obcházení vůle těch členů, kteří o svolání požádali.⁹⁸

7.2.2. Průběh členské schůze

Každý člen spolku je oprávněn se jednání členské schůze zúčastnit a žádat na něm o informace a vysvětlení v záležitostech spolku. Stanovy nemohou, až na zákonné důvody, vyloučit právo člena spolku na vysvětlení. Skutečnosti, které zákon zakazuje uveřejnit nebo jejichž prozrazením by spolku vznikla závažná újma dle druhé věty § 251 ObčZ jsou zejména obchodní tajemství, osobní údaje dle zákona č. 101/2000 Sb., utajované informace dle zákona č. 412/2005 Sb. a lékařské tajemství dle zákona č. 372/2011 Sb.⁹⁹

Pořadí jednotlivých bodů programu, jež mají být na členské schůzi projednány zásadně nemůže být jakkoli měněn. Tímto je členům spolku poskytována ochrana proti nezákonnému postupu spočívajícího v odepření práva seznámit se dopředu se všemi řešenými body programu členské schůze a připravit se na ně. V opačném případě by členové spolku mohli být výrazně zkráceni na svých právech, neboť by mohlo být rozhodnuto i o závažných otázkách týkající se vnitřní organizace spolku, o nichž nebyli předem obeznámeni, a neměli by tak dostatek času k jejich zvážení.¹⁰⁰ Výjimkou z pravidla neměnného pořadu zasedání členské schůze je, pokud by s projednáním dalšího bodu programu souhlasili všichni členové spolku oprávnění o tomto hlasovat.¹⁰¹

⁹⁸ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 723

⁹⁹ ELIÁŠ, K. a kol., *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou.* 1. vydání, Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2, s. 155

¹⁰⁰ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1202-1203

¹⁰¹ Srov. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 725

Pokud je zasedání členské schůze svoláno statutárním orgánem z podnětu třetiny členů spolku nebo jeho kontrolního orgánu dle § 248 odst. 2 ObčZ, tak při návrhu změny pořadí jednání členské schůze je bezpodmínečnou podmínkou, aby s tímto souhlasil ten, na jehož žádost byla schůze svolána. Když návrhovač svolání zasedání o změnu bodů programu členské schůze nepožádá, ani s ní nevysloví souhlas, nelze program schůze jakkoli měnit.

7.2.3. Usnášeníschopnost a hlasování členské schůze

Zákon stanovuje, že: „členská schůze je schopna usnášet se za účasti většiny členů spolku, kdy každý člen má jeden hlas, a usnesení přijímá většinou hlasů členů přítomných v době usnášení.“¹⁰² Usnášeníschopnost je vyjádření přítomnosti takového počtu členů spolku s hlasovacími právy, jež stačí k tomu, aby členská schůze mohla platně přijímat rozhodnutí. Nedodržení kvor pro usnášeníschopnost členské schůze stanovených zákonem či stanovami je na základě návrhu dle § 258 ObčZ důvodem k vyslovení neplatnosti napadeného usnesení soudem, pokud se jednalo o porušení, jež mělo závažné právní následky.¹⁰³

Dispozitivní povaha § 252 odst. 1 občanského zákoníku „vede k závěrům stěží přijatelným, tedy např., že usnášeníschopnost členské schůze může být dána např. při účasti jen 5 % všech členů nebo že některý z členů může mít nadpoloviční většinu všech hlasů atd.“ Bílková uvádí, že: „Na právní úpravě usnášeníschopnosti a hlasovacího kvora k vydání rozhodnutí orgánem spolku se snad nejvýrazněji projevuje celá zákonná regulace spolkové činnosti.“¹⁰⁴ Zákon v § 247 odst. 3 a v § 246 odst. 3 velmi široce umožňuje odlišnou dikci stanov, čímž dává vnitřní úpravě spolku velký prostor, a to i v situacích, na které je nutné nahlížet z pohledu slabší strany, tj. členů spolku. Lze tedy uvažovat o tom, zda jednotlivá ustanovení spolkových stanov mají šanci obstát před soudem, jak z hlediska zákona, tak především z pohledu obecných i ústavněprávních záruk ochrany práv jednotlivce obsažených v článku 20 odst. 1 a článku 36 odst. 1 LPS. Jednání a platné rozhodování členské schůze by mělo být podmíněno určitým

¹⁰² Ustanovení § 252 odst. 1 ObčZ

¹⁰³ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 731-735

¹⁰⁴ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1211

kvorem počtu hlasů členů spolku, tak aby nemohly vzniknout pochybnosti o demokraticky projevené k přijetí rozhodnutí.¹⁰⁵

Jednání členské schůze by se mělo držet předem ohlášeného pořadu zasedání, jež bylo na pozvánce. Výjimkou je ustanovení § 53 odst. 3 ObčZ, které umožňuje hlasovat a rozhodnout o záležitosti, která nebyla uvedena na pořadu zasedání v případě přítomnosti a souhlasu všech členů spolku. Člen spolku může uplatnit hlasovací právo buď osobně, nebo v zastoupení jinou osobou při zasedání členské schůze. Pokud člen spolku zneužije svého hlasu k újmě celku a ten, kdo prokáže právní zájem do tří měsíců ode dne hlasování podá návrh soudu, tak soud rozhodne, že k hlasu takového člena se nebude přihlíženo.¹⁰⁶

Usnesení členské schůze lze přijímat i jinou formou než při účasti na zasedáních, jelikož dle § 158 odst. 2 ObčZ lze obecně připustit rozhodování orgánů spolku i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků. Občanský zákoník stanovuje povinnost statutárního orgánu spolku vyhotovit zápis ze zasedání členské schůze do třiceti dnů od jejího ukončení. Pokud zápis není proveden statutárním orgánem spolku, je povinen vyhotovit jej ten, kdo zasedání předsedal nebo ten, koho tím pověřila členská schůze. Není vyloučeno, aby pořízením zápisu byla pověřena osoba, která není členem spolku např. advokát či notář.¹⁰⁷ Pro provedení zápisu platí opět dispozitivnost právní úpravy, kdy je možnost stanovami upravit jinou odpovědnost za zápis, formu zápisu, jiný časový interval provedení zápisu z členské schůze, nikoli však delší, než je uloženo zákonem. Další náležitosti obsahu zápisu z členské schůze stanovuje § 254 odst. 2 ObčZ, jež uvádí, že: „*Ze zápisu musí být patrné, kdo zasedání svolal a jak, kdy se konalo, kdo je zahájil, kdo mu předsedal, jaké případně další činovníky členská schůze zvolila, jaká usnesení přijala a kdy byl zápis vyhotoven.*“ Není povinností uvádět v zápise či v jeho přílohách prezenční listinu, ale z praxe, především u sportovních klubů, bývá součástí velmi často.

Nahlížení do zápisu ze zasedání členské schůze je právo každého člena spolku, jež nelze stanovami odepřít a v odborné literatuře o tomto není příliš sporu. Stanovy mohou pouze upravit

¹⁰⁵ WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. ISBN 978-80-7357-750-6, s. 475-490, 725-730

¹⁰⁶ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1211

¹⁰⁷ Viz ustanovení § 254 odst. 1, 2 ObčZ

výkon tohoto práva např. místem nebo časem nahlížení, avšak shoda panuje na tom, že nelze omezit nahlížení na určitý časový interval, o to více v neobvyklou denní dobu.¹⁰⁸

Německá právní úprava obsahuje v § 40 BGB jen několik ustanovení pro průběh valné hromady. Rozhodnutí valné hromady se přijímají prostou většinou podle ustanovení § 32 odst. 1 věty třetí BGB a usnesení, kterým se mění stanovy, vyžaduje většinu odevzdaných hlasů, tedy 75 %, zatímco změna účelu spolku vyžaduje souhlas všech členů dle § 33 BGB. Členové spolku se mohou usnést i bez shromáždění, pokud každý písemně prohlásí svůj souhlas.¹⁰⁹ Tato úprava je velmi podobná přijímání usnesení členské schůze podle § 158 odst. 2 ObčZ. Valná hromada se může konat také pomocí internetu, např. prostřednictvím chatu nebo videokonference, pokud je takto upraveno ve stanovách,¹¹⁰ což je u konání členské schůze, vzhledem k povaze ustanovení o ni, zcela vyloučeno.

7.2.4. Náhradní zasedání členské schůze

Na úvod této kapitoly je vhodné poznamenat, že svolání náhradní členské schůze není povinností, nýbrž právem spolku. V občanském zákoníku je zakotvena možnost náhradního zasedání členské schůze, jež se může konat pokud se *„členská schůze na svém zasedání není schopna usnášet, může statutární orgán nebo ten, kdo původní zasedání svolal, svolat novou pozvánkou ve lhůtě patnácti dnů od předchozího zasedání členskou schůzi na náhradní zasedání. Z pozvánky musí být zřejmé, že se jedná o náhradní zasedání členské schůze. Náhradní zasedání členské schůze se musí konat nejpozději do šesti týdnů ode dne, na který bylo zasedání členské schůze předtím svoláno.“*¹¹¹ Tento odstavec upravuje pro svolání náhradního zasedání členské schůze čtyři podmínky, a těmi jsou:

- neschopnost řádně svolané členské schůze usnášet se na jejím zasedání,
- svolání náhradního zasedání statutárním orgánem spolku nebo svolavatelem původního zasedání,

¹⁰⁸ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 726

¹⁰⁹ SCHÖNFELDER, H. *Deutsche Gesetze. Gebundene Ausgabe. I/2013.* 1. vydání, Mnichov: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-64596-9, s. 12

¹¹⁰ Srov. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 720 - 724

¹¹¹ Ustanovení 257 odst. 1 ObčZ

- vytvoření nové pozvánky obsahově stanovující, že se jedná o náhradní zasedání,
- dodržení lhůt – u pozvánky 15 dnů od původního zasedání členské schůze, pro konání náhradního zasedání se stanoví lhůta šesti týdnů ode dne, na který bylo svolání původní zasedání řádné členské schůze.¹¹²

Lhůty, které občanský zákoník stanovuje pro náhradní zasedání členské schůze jsou lhůtami pořádkovými, tedy jejich nedodržení nemá za následek neplatnost náhradního zasedání a usnesení na něm přijatých. Cílem zákonodárce je v případě ustanovení § 257 odst. 1 a 2 ObčZ je zajištění toho, aby se zastupitelský orgán spolku znovu sešel a vyřešil základní otázky týkající se činnosti spolku.

Velmi důležitým je ustanovení § 257 odst. 2 věta první ObčZ, jež upravuje obsah pořadu jednání členské schůze, a to tak, že: „*Na náhradním zasedání může členská schůze jednat jen o záležitostech zařazených na pořad předchozího zasedání.*“ Toto ustanovení je kogentní a zřetelně z něj vyplívá, že nelze měnit program náhradního zasedání členské schůze, což je s ohledem na krátké lhůty stanovené pro jeho konání v § 257 odst. 1 ObčZ pochopitelné.¹¹³

Usnášeníschopnost náhradního zasedání členské schůze je v občanském zákoníku upravena tak, aby na náhradním zasedání již mohlo být rozhodnuto o zásadních spolkových otázkách, o kterých nebylo možno rozhodnout při řádném zasedání členské schůze, a to tak, že: „*Usnesení může členská schůze přijmout za účasti libovolného počtu členů, ledaže stanovy určí něco jiného.*“¹¹⁴ Jak je patrné z výše citovaného ustanovení, stanovy mohou počet členů, jež je potřeba k přijetí usnesení upravit na konkrétně stanovený počet přítomných nebo na kvantitativní podíl z členské základny jako např. jedna třetina, dvě třetiny či polovina. Je vhodné zdůraznit, že ačkoli je náhradní členská schůze schopna usnášet se bez ohledu na počet přítomných členů spolku, tak pro vydání rozhodnutí je vyžadována zákonná většina hlasů zúčastněných členů podle standardního vymezení v § 252 odst. 1 ObčZ. Odlišná úprava ve stanovách by byla dosti nelogická, jelikož není přípustné, aby rozhodnutí členské schůze nebylo

¹¹² LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1222

¹¹³ Srov. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 730

¹¹⁴ Ustanovení 257 odst. 2 věta druhá ObčZ

podloženo vůlí k přijetí spolkového aktu, stvrzenou principiálně dostačujícím počtem hlasů členů oprávněných hlasovat.

Na konec tohoto krátkého shrnutí o náhradním zasedání členské schůze je třeba zdůraznit, že náhradní členská schůze je krajním řešením podle § 257 ObčZ, nýbrž svolání dílčích členských schůzí se může stát dokonce pravidlem. Není vyloučena ani možnost rovnocennosti zasedání dílčích členských schůzí a běžné členské schůze. Náhradní členská schůze je institutem, který nastupuje při splnění zákonných podmínek a je o samostatným orgánem, jehož konání je odvozeně upraveno od běžné členské schůze.¹¹⁵

7.2.5. Dílčí členské schůze

Tyto jsou stejně jako náhradní členská schůze instituty pro situace plynoucí ze zvláštních poměrů ve spolku nebo pro mimořádné stavy jako mohou být jednorázová absence většího počtu členů spolku v době předpokládaného svolání zastupitelského orgánu nebo územní vzdálenost z hlediska umístění členské základny spolku.¹¹⁶ Zákonná úprava dílčích členských schůzí má dispozitivní povahu a jejich konkretizace se předpokládá ve stanovách spolku. Podstatou povahy dílčích členských schůzí je, že nejde o samostatné orgány, a tedy budou konány za účelem rozhodování o záležitostech menšího významu. Je žádoucí, aby se dílčí členské schůze konaly, pokud možno, ve stejné době nebo s co nejkratším časovým rozmezím, jelikož hlasování jedné ze schůzí může ovlivnit znalost a průběh jiných dílčích členských schůzí.¹¹⁷

Dílčí členské schůze by měly být omezeny co do rozsahu rozhodování. Stanovy spolku by měly upravovat negativní výčet záležitostí, o kterých nelze rozhodnout formou dílčích členských schůzí.¹¹⁸ Při přijímání usnesení se vychází ze způsobu hlasování, při němž se odevzdané hlasy sčítají tak, že se předpokládá účast člena spolku pouze na jedné schůzi a sčítají se hlasy

¹¹⁵ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1223

¹¹⁶ ELIÁŠ, K. a kol., *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou*. 1. vydání, Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2, s. 155

¹¹⁷ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 726

¹¹⁸ Srov. LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1219

odevzdané na všech těchto schůzích dohromady. Zasedání všech dílčích členských schůzí musí být svolána stejným způsobem a stanoven pro ně stejný program, jež má být dodržen. Kritérium pro usnášení schopnost a požadovaného kvóra pro přijetí usnesení by mělo být stanoveno pro všechny dílčí členské schůze shodně.¹¹⁹

V případě, kdy se členská schůze koná formou dílčích členských schůzí či shromáždění delegátů a tyto schůze, resp. tato shromáždění nebyla usnášení schopná je možné použít ustanovení o náhradním zasedání členské schůze. Poté je připuštěno přejít na formu náhradního zasedání, kdy platí, že svolavatelem náhradního zasedání je statutární orgán nebo jiná osoba podle § 257 odst. 1 ObčZ, a zároveň je nutné trvat na požadavku shody pořadu zasedání náhradní členské schůze s určeným pořadem zasedání členské schůze dříve určených zastupitelských orgánů, což je důležité zejména u předchozího použití dílčích členských schůzí.¹²⁰

7.2.6. Shromáždění delegátů

Shromáždění delegátů je projevem zastupitelského principu a je běžné u velkých nejen sportovních svazů spolků, tzv. asociací, jež mají velmi širokou členskou základnu sídlící ve vícero regionech. Shromáždění delegátů plní „působnost členské schůze“ dle § 255 odst. 1 ObčZ, je jí tedy postaveno naroveň, přičemž *„každý delegát musí být volen stejným počtem hlasů a není-li toto dobře možné, mohou stanovy určit pro volbu delegátů rozumnou odchylku.“*

Stanovy spolku upravují náplň činnosti shromáždění delegátů stejně jako hlasování a volbu mandátu delegáta. Je zvykem, že delegát zvolený organizační složkou spolku nebo spolkem bude reprezentovat především názory svých voličů a není vyloučeno, že se bude řídit jejich pokyny, byť samozřejmě neformálně závaznými.¹²¹ Ve stanovách je zásada rovnosti mandátů, kteří jsou za spolek na shromáždění voleni je dodržena tak, že určení počtu delegátů za spolek vychází z počtu členů spolku zapsaných v seznamu podle § 236 ObčZ, ale není vyloučeno

¹¹⁹ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 727

¹²⁰ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1223

¹²¹ Srov. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 728

použití jiných kritérií asociace jako například jeden spolek – jeden delegát nebo jeden delegát na každých 50 nebo 100 členů spolku. Zákonný požadavek volby delegáta „stejným počtem hlasů“ tedy nelze chápat jako absolutní.¹²²

Shromáždění delegátů zná i německá spolková úprava, a to v případě klubů s velkým počtem členů, např. ADAC (Allgemeiner deutscher Automobilclub, Všeobecný německý autoklub), kde by vysoký počet potenciálních účastníků překročil rámec, který lze uspořádat. Z tohoto důvodu je valná hromada zpravidla nahrazena shromážděním delegátů. Regionální valné hromady si volí delegáty, kteří se poté účastní valné hromady jako hlasující členové. Toto právo delegátů musí vyplývat ze stanov.¹²³

¹²² LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1220

¹²³ Genossenschaftsgesetz, [online]. 2020 [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/geng/_43.html

8 Kontrolní orgán spolku

Zákon výslovně umožňuje spolku, aby stanovy zřídily kontrolní komisi a rozhodčí komisi, čímž poskytuje spolkům prostor pro vytvoření jejich vlastní struktury. Zřízení kontrolního orgánu je pro spolek pouze jednou z možností a nikoli povinností. Občanský zákoník obsahuje ustanovení, které upravují zřízení a fungování kontrolní komise, pokud je zřízena stanovami spolku.¹²⁴

8.1. Kontrolní komise

Úprava kontrolní komise se nachází v ustanoveních § 262 – 264 ObčZ, je velmi stručná a její stanovení jsou převážně kogentní. Činnost, fungování a pravomoci kontrolní komise by měly být podrobně upraveny ve stanovách spolku nebo v jiném interním předpisu spolku jako např. organizačním či volebním řádu.

Pokud je ustavena kontrolní komise spolku, musí mít nejméně 3 členy. Není-li stanovami určeno jinak, členy kontrolní komise volí a odvolává členská schůze, ovšem stanovy mohou určit i jiný orgán s tou výjimkou, že by volba členů kontrolní komise byla provedena statutárním orgánem. Členství v kontrolní komisi není slučitelné s členstvím ve statutárním orgánu a s funkcí likvidátora. Úkolem kontrolní komise je zejména dohled na tím, zda je spolek řádně veden a zda spolek vykonává činnost v souladu s jeho stanovami a v neposlední řadě i s právními předpisy. Pouze pověřený člen kontrolní komise může nahlížet do dokladů spolku a požadovat vysvětlení k jednotlivým záležitostem od členů dalších orgánů.¹²⁵

Rakouská spolková úprava uvádí v § 5 odst. 4 a 5 VerG, že pokud stanovy určí kontrolní orgán, musí se skládat nejméně ze tří fyzických osob a jmenuje ho členská schůze. Členové kontrolního orgánu musí být nezávislí a nestranní a nesmějí patřit k žádnému jinému orgánu ve spolku. Navzdory tomuto musí podle rakouské spolkové úpravy každý spolek jmenovat alespoň dva ověřovatele účetní závěrky a velký spolek ve smyslu § 22 odst. 2 VerG auditora. Nezávislé

¹²⁴ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 749-751

¹²⁵ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1090

a nestranné ověřovatele účetní závěrky a auditora vybírá a volí členská schůze. Pokud stanovy nestanoví jinak, jsou ověřovatelé účetní závěrky a auditor jmenováni na jeden účetní rok.¹²⁶

8.1.1. Členové kontrolní komise

Členství v kontrolní komisi je vázáno pravidlem o vzájemné neslučitelnosti členství v kontrolní komisi s jinými funkcemi ve spolku. Členství v kontrolní komisi není slučitelné s členstvím ve statutárním orgánu ani s funkcí likvidátora z důvodu nezátíženosti a neovlivnitelnosti při jeho budoucím rozhodování v jeho výkonné funkci ve spolku.¹²⁷

Pokud by tento nepřipustný souběh funkcí reálně existoval, například z důvodu nízkého počtu členů spolku a jejich kumulativního zapojení do více funkcí a činností, měl by spolek upustit od zřízení kontrolní komise. V tomto případě by postavení kontrolní komise patrně bylo jen titulárním a z materiálního i faktického hlediska neúčinným.

V případě zřízení kontrolní komise je žádoucí určení dalších požadavků na členství v kontrolní komisi i na slučitelnost tohoto členství s jinými funkcemi i činnostmi ve spolku. Je vhodné, aby bylo ve stanovách určeno např. zda je možné, aby byl člen kontrolní komise zaměstnancem spolku, zda může nebo naopak nesmí být členem kontrolní komise fyzická osoba, která není členem spolku nebo další požadavky na členství v této komisi kupříkladu omezení věku, stupeň vzdělání, praxe v určitém oboru či vzájemnou neslučitelnost s jinými funkcemi obsahujícími kontrolní prvek ve spolku nebo v jiných právnických osobách.¹²⁸

8.1.2. Působnost kontrolní komise

Ustanovení občanského zákoníku § 263 shrnuje působnost kontrolní komise následovně: „*Kontrolní komise dohlíží, jsou-li záležitosti spolku řádně vedeny a vykonává-li spolek činnost v souladu se stanovami a právními předpisy, nesvěří-li jí stanovy další působnost.*“ Z tohoto

¹²⁶ Die Aufsichtsorgan [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z:

https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220100.html

¹²⁷ Srov. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 749-751

¹²⁸ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1240

ustanovení vyplývá, že lze stanovami rozšířit působnost kontrolní komise, avšak zúžit ji nelze, jelikož úprava je v tomto ohledu kogentní. Pokud by byla působnost kontrolní komise zcela ohraničena nebo naopak by se orgán nazván kontrolní komisí zcela mýjel se zákonným vymezením § 262 a násl. ObčZ nejednalo by se již o kontrolní komisi ve smyslu občanského zákoníku upravenou právě v ustanoveních § 262 a násl. ObčZ, ale jen o jakýsi další orgán spolku upravený v jeho stanovách.

Zákon dále v § 263 ObčZ stanovuje, že „*zjistí-li kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně statutární orgán, jakož i další orgány určené stanovami.*“ Nicméně dále v občanském zákoníku není upraveno, jak se má statutární orgán vypořádat se zjištěnými kontrolní komise vypořádat. Nevypořádání či ignorace zjištění kontrolní komise by byla nepochybně ze strany statutárního orgánu porušením povinnosti řádného hospodáře ve smyslu § 159 ObčZ.

9 Rozhodčí orgán spolku

Úprava rozhodčího orgánu představuje novinku v právní úpravě spolku. Rozhodčí komise může a nemusí být zřízena, je na spolku, zda jeho stanovy svěří komisi působnost a rozhodování v oblasti sporů o rozsah nebo výkon členských práv či plnění členských povinností.¹²⁹

9.1. Rozhodčí komise

Název rozhodčí komise je, ostatně jako všechny orgány, názvem „druhovým“, lze ho ve stanovách pojmenovat libovolně (např. soud, tribunál, výbor pro rozhodování sporů atd.). Vybraný název ovšem nesmí vyvolávat klamný dojem o povaze orgánu, jak je uvedeno ve větě druhé § 243 ObčZ. Dále je nutné dbát na rozdílné pojmenování rozhodčí a kontrolní komise tak, aby nemohlo dojít na první pohled k jejich zaměnitelnosti.¹³⁰ V praxi je ovšem název „Rozhodčí komise“ názvem nejpoužívanějším a dle sběru dat a informací získaných z ČUS a veřejného rejstříku jsou voleny i názvy jako „Arbitrážní komise“, „Smírčí komise“. Právě rozhodčí komise je více rozšířena mezi sportovními spolky.

Rozhodčí komise je jedním z fakultativních orgánů spolku, jež upravuje občanský zákoník v ustanoveních § 265 až 267 ObčZ. Důvodová zpráva ke zřízení rozhodčí komise uvádí následující: *„Spolek může zřídit pro účely rozhodování sporných záležitostí z oboru spolkové samosprávy rozhodčí komisi. Zamýšlí se přiznat rozhodnutí rozhodčí komise vykonatelnost. Z toho důvodu je nutné upravit podrobněji nejen řízení před komisí, včetně formalit rozhodnutí spolu s nezbytnou evidencí rozhodovaných záležitostí, ale i soudní přezkum rozhodnutí rozhodčí komise. Tyto otázky však nemohou být předmětem úpravy občanského práva hmotného, a proto se jejich úprava vyhrazuje zvláštnímu zákonu.“*¹³¹

Německá úprava spolků nezřizuje rozhodčí komisi jako takovou, ale nezapomíná na možné spory vztahující se k členství, které mohou vzniknout, a tyto mohou být řešeny u rozhodčího

¹²⁹ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 752

¹³⁰ ZECHOVSKÝ, J. *Rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a praxi.* Časopis pro právní vědu a praxi. 2018, č. 1, s. 169-180

¹³¹ Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, konsolidované verze [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

soudu podle ustanovení § 1066 německého občanského soudního řádu (Zivilprozessordnung, dále jen ZPO) a § 1025 a násl. ZPO. Takový způsob řešení členských sporů musí být upraven ve stanovách a současně v nich musí být určen rozhodčí soud, ve smyslu § 1025 a násl. ZPO. Stanovy musí taktéž zajistit neutralitu soudu vůči druhé straně. Rozhodčí nález pak podléhá pouze omezenému přezkumu ze strany státních soudů podle § 1059, § 1062 a §1065 ZPO.¹³²

Stejně tak rakouská úprava spolků v § 8 VerG upravuje řešení sporů ve spolku a stanovuje, že spory vzniklé uvnitř spolku mohou být řešeny před rozhodčím soudem. Stanovy spolku musí tento způsob řešení sporů výslovně upravovat a určit rozhodčí soud pro jejich vnitrospolkové spory dle § 577 a násl. rakouského občanského soudního řádu.

9.1.1. Členové rozhodčí komise

Rozhodčí komise má být tříčlenná, pokud není ve stanovách spolku učeno jinak. Stanovy spolku mohou určit i vyšší počet členů komise než tři, přičemž horní hranice počtu členů rozhodčí komise není stanovena. Členy rozhodčí komise volí členská schůze nebo shromáždění členů spolku. Zde je na místě otázka, zda stanovy spolku nemohou určit i počet nižší než tři.¹³³ Odpověď najdeme v zákoně o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen RozŘ) v § 40g odst. 1, který upravuje povinný minimální počet členů komise, a to na tři. Vždy musí rozhodovat minimálně tři rozhodci v konkrétním případě. V případě, že počet členů rozhodčí komise klesne pod hranici stanovenou zákonem nebo stanovami, rozhodčí komise nemůže věc rozhodnout a musí řízení zastavit. V druhém extrémním případě, kdy by komise měla příliš vysoký počet členů, by se v praxi mohly vyskytnout problémy při koordinaci jednotlivých členů tak, aby byla přítomna alespoň prostá většina, jež představuje podmínku usnášeníschopnosti.¹³⁴ Proto by spolky měly pečlivě zvážit, jaký počet členů rozhodčí komise budou mít, jelikož zákon vyžaduje přítomnost většiny členů při projednání a rozhodování sporu. Fyzická přítomnost členů komise je dána nároky na procesní kvalitu řízení před rozhodčí komisí spolku. Podmínka

¹³² Zivilprozessordnung, [online]. 2020 [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/>

¹³³ Rozhodčí komise. Bulletin advokacie [online]. 2015 [cit. 2020-02-05] Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/pocet-clenu-rozhodci-komise>

¹³⁴ Srov. ustanovení § 40g odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen RozŘ)

přítomnosti de facto znamená, že není možné projednávat ani rozhodovat spor členy rozhodčí komise spolku *per rollam* („korespondenčním rozhodováním“).¹³⁵

9.1.2. Působnost a rozhodování komise

Je-li zřízena rozhodčí komise, pak funguje jako stálý orgán, kterému je svěřena pravomoc rozhodovat spory v rámci spolkové samosprávy. Ustanovení § 7 odst. 1 posl. věta RozŘ stanovuje, že konečný počet rozhodců musí být lichý. V zájmu dosažení rozhodnutí je potřeba, aby počet rozhodujících osob byl lichý, jelikož při rozhodování v sudém počtu by mohlo dojít k patové situaci, kdy např. čtyři rozhodci by byli pro jedno rozhodnutí a čtyři pro jiné. Rozhodčí nález musí být přijat většinou komise.¹³⁶

Ke způsobu ustanovení konkrétního rozhodčího senátu se použije ustanovení § 40f odst. 2 RozŘ, které je následovné: „*Strany mají v řízení rovné postavení a musí jim být dána plná příležitost k uplatnění jejich práv. Stanovy, vnitřní předpis ve stanovách výslovně označený, nebo písemně uzavřená dohoda stran mohou odchylně od tohoto zákona upravit postup, kterým má komise vést řízení.*“

V případě, že počet členů způsobilých k rozhodování o sporné záležitosti klesne z důvodu ukončení funkce jednoho či více členů komise, není vyloučeno, aby na jeho místo v souladu s ustanovením § 266 odst. 1 a 2 ObčZ byli zvoleni noví členové rozhodčí komise spolku. Do doby, než bude nový člen rozhodčí komise spolku zvolen je možné řízení přerušit a v případě, že by proces volby nového člena rozhodčí komise ohrozil dobu, po kterou nebude možné o sporné věci rozhodovat, použije se ustanovení § 40h RozŘ.

Procesní problematika řízení před rozhodčí komisí je konkrétně upravena v § 40e až 40k i jiných RozŘ a současně § 30 RozŘ připouští přiměřené použití občanského soudního řádu. Rozhodnutí rozhodčí komise spolku je nyní (podle dřívější úpravy tomu tak nebylo) přiznána vykonatelnost, což je praktické například ve sporech o nezaplacení členských příspěvků, kdy pravomocné rozhodnutí rozhodčí komise spolku nově představuje exekuční titul.¹³⁷ Je

¹³⁵ Rozhodčí komise. Bulletin advokacie [online]. 2015 [cit. 2020-02-05] Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/pocet-clenu-rozhodci-komise>

¹³⁶ Tamtéž

¹³⁷ DOBROZEMSKÝ, V., STEJSKAL, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2. aktualizované vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-103-3, s. 156

povinností rozhodčí komise předat své pravomocné rozhodnutí do úschovy okresního soudu, v jehož obvodu bylo rozhodnuto, a to do 30 dnů od nabytí právní moci.¹³⁸ Kterákoli ze stran může podat návrh na zrušení rozhodnutí rozhodčí komise, nejpozději do tří měsíců od doručení rozhodnutí, avšak tento návrh nemá odkladný účinek. Důvody pro podání návrhu na zrušení mohou být například nezpůsobilost být rozhodcem, bylo rozhodnuto ve věci, ve které nelze platně uzavřít rozhodčí smlouvu, straně nebyla poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat, rozhodčí nález odsuzuje stranu k plnění, které nebylo oprávněným žádáno, nebo k plnění podle tuzemského práva nemožnému či nedovolenému, zjevný rozpor s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem, aj.¹³⁹ Ustanovení § 31 RozŘ má velmi široce vymezeny důvody pro podání návrhu na zrušení rozhodnutí, avšak ne všechny lze použít v případě rozhodnutí rozhodčí komise spolku. Vzhledem k povaze ustanovení občanského zákoníku by možná neplatnost ustanovení ve stanovách by mohla znamenat neplatnost rozhodčí smlouvy *sui generis*.

¹³⁸ HÁJKOVÁ, A., NEBUŽELSKÁ, M., PAVLOK, P. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7, s. 56

¹³⁹ Viz ustanovení § 31 a 32 RozŘ

10 Vlastní výzkum

Vlastním výzkumem začíná druhá část autorčiny diplomové práce, která vychází z teoretických východisek předchozí části práce. Cílem druhé části diplomové práce by měla být zjištění, které ze zkoumaných spolků mají ve stanovách ustaveny kontrolní a rozhodčí komisi a jakými názvy jsou pojmenovány jejich nejvyšší a statutární orgány. Specifikaci výběru zapsaných spolků, použité metody a způsob sběru informací jsou popsány v následujících podkapitolách.

10.1. Metodologie

V této kapitole jsou stručně popsány metody, které se použijí při zjišťování informací o níže konkretizovaných subjektech, v případě této diplomové práce, o spolcích. Metodologií je soubor metod použitých pro výzkumnou část této práce.

Z logických metod je jednou z využitých abstrakce, a to abstrakce zobecňující, izolující, klasifikující i idealizující. Zobecňující abstrakce vede k odlučování od jedinečného k obecnému, resp. od méně obecného k obecnějšímu¹⁴⁰, v této práci představuje výběr určitého segmentu spolků a jejich početní redukci, aby bylo možné získat relevantní informace. Izolující abstrakce spočívá v izolaci určitých vlastností nebo obecných znaků¹⁴¹, kterými jsou právě další orgány spolků jako kontrolní či rozhodčí komise a označení statutárního orgánu. Klasifikující abstrakce, jak její název napovídá, rozčleňuje subjekty podle určitého klíče, jimiž je počet členů ve spolku. Poslední z klasifikace druhů abstrakce je idealizující, ta slouží ke stylizaci ideálního modelu.¹⁴² Tato metoda je použita okrajově, při hodnocení zjištěných informací a výzkumu. Další je metoda deduktivní, která je založena na systému odvozování deduktivních úsudků z pravdivých premis¹⁴³ a v práci je použita toliko při předpokladech výsledků zkoumání. Posledními logickými metodami jsou analýza a syntéza, ty jsou vhodné pro analyzování dat jednotlivých spolků a vyhodnocování získaných informací.

¹⁴⁰ KNAPP, V. *Vědecká propedeutika pro právníky*. 1.vydání, Praha: EUROLEX BOHEMIA s.r.o., 2003. ISBN 80-86432-54-8, s. 69

¹⁴¹ Tamtéž

¹⁴² Tamtéž

¹⁴³ Tamtéž

Srovnávací metody je využito při zkoumání označení statutárních orgánů spolku i pro případné zřízení kontrolních, rozhodčích a jiných komisí v rámci spolku. Komparace je porovnávání dvou a více prvků, jež mají nějaký společný rys, podle něhož je lze srovnávat¹⁴⁴ – v případě této diplomové práce jím bude členství v České unii sportu, mezi sebou navzájem.

10.2. Sběr informací

Primární sběr informací a dat byl prováděn prostřednictvím webových stránek České unie sportu a dále webových stránek všech vybraných zapsaných spolků. Pro získání potřebných informací od představitelů statutárních orgánů spolků bylo využito elektronické, telefonické i osobní komunikace v časovém rozmezí prosinec 2019 – březen 2020.

10.2.1. Specifikace dělení

Pro výzkum této diplomové práce, jehož cílem má být zjištění, které ze spolků mají orgány jako kontrolní či rozhodčí komisi nebo jiné, a jak je označen jejich statutární orgán, byla potřeba vymezit oblast určitého typu zapsaných spolků. Vybrány byly sportovní spolky sdružené v České unii sportu (dále jen ČUS), pro větší zúžení byl zvolen Karlovarský kraj a následně konečnou zkoumanou oblastí byl okres Cheb. V příloze č. 2 se nachází tabulka s rozdělením sportovních klubů a tělovýchovných jednot registrovaných v České unii sportu podle krajů. V okrese Cheb se dle statistických údajů ČUS eviduje 71 sportovních zapsaných spolků, které čítají dohromady 10 839 členů, jejich názvy s počty členů jsou podrobněji v příloze č. 1. Pro přehlednější zpracování byly zapsané spolky rozděleny podle počtu jejich členů do šesti skupin viz tabulka č. 1.

10.2.2. Česká unie sportu

Pro výzkumnou část byla ČUS velmi významným nositelem veřejně přístupných a ověřitelných dat a informací, které byly důležité pro konečný výsledek této diplomové práce, a tak považují za důležité představit unii, která zastřešuje nejvíce sportovních organizací v České republice.

¹⁴⁴KNAPP, V. *Vědecká propedeutika pro právníky*. 1.vydání, Praha: EUROLEX BOHEMIA s.r.o., 2003. ISNB 80-86432-54-8, s. 87

Česká unie sportu, z.s. je největší sportovní organizace v ČR. Jsou v ní dobrovolně sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení. Jejimi členy jsou národní sportovní svazy a sportovní kluby a tělovýchovné jednoty, jichž je celkem 7 202 a je v nich sdruženo 1 158 005 sportovců. ČUS je demokratická, nezávislá a nepolitická organizace otevřená všem. Subjekty, které sdružuje si ponechávají samostatnost právního postavení, majetku a činnosti. ČUS je členem Českého olympijského výboru a členem Evropského sdružení nevládních sportovních organizací. Nejvyšším orgánem ČUS je valná hromada, jež je tvořena zástupci národních sportovních svazů a zástupci sportovních klubů a tělovýchovných jednot.¹⁴⁵

Hlavním posláním ČUS je vytvářet optimální podmínky ke sportovní činnosti, která se realizuje ve sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech, dále pomáhá zabezpečovat financování sportovní činnosti svých základních organizačních článků na všech výkonnostních, rekreačních, věkových či územních úrovních a podporuje veškeré formy sportovních aktivit.¹⁴⁶

10.2.3. Spolky registrované v ČUS v okrese Cheb

V okrese Cheb je 71 zapsaných spolků, které jsou registrovány v České unii sportu viz příloha č. 1. Ze všech těchto sportovních klubů byly shromážděny data, informace a stanovy. Na základě všech potřebných informací byl zahájena studie jednotlivých sekcí výzkumné části této práce. Předpokladem primárního rozdělení spolků podle počtu jejich členů byly maximálně 4 skupiny s počtem do 200 členů. V rámci výzkumu bylo významným zjištěním, že se v okrese Cheb nachází sportovní spolky, které čítají přes 300, dokonce přes 600 členů. Dělicí skupiny byly rozšířeny na šest a bylo vytyčeno rozmezí dle počtu členů. Počet členů lze fakticky zjistit díky tomu, že všechny zkoumané spolky vedou seznam členů, byť jim to zákon kogentním ustanovením přímo neukládá. Díkce ObčZ v § 236 odst. 1 uvádí následující: „*Vede-li spolek seznam členů, stanoví, jakým způsobem provádí v seznamu členů zápisy a výmazy týkající se členství osob ve spolku. Stanovy dále určí, jak bude seznam zpřístupněn, anebo že zpřístupněn nebude.*“ Zákon nestanovuje spolkům povinnost vést seznam členů a ponechává

¹⁴⁵ Česká unie sportu, [online]. 2020 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.cuscz.cz/o-nas/co-je-cus.html>

¹⁴⁶ Tamtéž

toto rozhodnutí na stanovách spolku, není tedy výjimkou, že stanovy určí, že seznam členů spolku se nevede nebo se o seznamu členů ve svých stanovách vůbec nezmíní.¹⁴⁷

Tabulka č. 1

Rozdělení počtu členů zapsaných spolků v okrese Cheb registrovaných v ČUS

skupina	počet členů ve spolku	počet spolků
1.	1 - 59	22
2.	60 - 99	18
3.	100 - 149	10
4.	150 - 299	12
5.	300 - 599	6
6.	600 - 849	3

Zdroj: Vlastní zpracování 2020, dle údajů z webových stránek České unie sportu

Tabulka č.1 obsahuje primární rozčlenění spolků registrovaných v ČUS z okresu Cheb podle počtu jejich členů, do skupin 1.-6. Skupiny jsou vymezeny podle rozmezí počtu členů, dle tohoto dělení je označen celkový součet spolků, které do jednotlivých skupin spadají. Nejpočetnější je skupina č. 1, ve které se nachází 22 spolků. Nejmenší počet čítají skupiny č. 5 a 6, v nichž jsou zaevidovány spolky, které mají počet členů v rozmezí 300-599 a 600-849 členů. Třemi nejpočetnějšími jsou TJ Lokomotiva Cheb, z.s., FK HVĚZDA CHEB, z.s. a HC Mariánské Lázně, z.s.

Počet členů byl ověřen u všech zkoumaných zapsaných spolků viz příloha č. 1 této práce. Pokud při sběru informací nastala situace, kdy nebylo možné ověřit seznam členů dle veřejně dostupných informací, spolek byl kontaktován telefonicky, elektronicky nebo osobní návštěvou.

Z tabulky č. 1 plyne závěr, že v menším okrese Cheb jsou nejvíce zastoupeny sportovní spolky s počtem členů do 99 osob. Vzhledem k organizaci spolku, pořádání členských schůzí, aj. se zdá být takový počet ideálním.

¹⁴⁷ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 699

10.3. Statutární orgán zapsaných spolku

Právní úprava připouští statutární orgán kolektivní, monokratický, a to jak volený nejvyšším orgánem spolku, tak i případně dalším orgánem za podmínky, že je tak upraveno ve stanovách spolku.¹⁴⁸ Zároveň je podle § 218 písm. d) ObčZ spolek povinen si statutární orgán ve stanovách spolku určit. Určení osob nebo osoby představující statutární orgán spolku je v zakladatelské fázi nutné, především z toho důvodu, aby mohl vstupovat do právních vztahů a právně jednat, jak uvnitř spolku, tak navenek. Člen statutárního orgánu spolku nemůže být zároveň členem v kontrolní nebo rozhodčí komisi spolku, tomto směru toto ani nelze upravit stanovami, jelikož se jedná o kogentní pravidlo.¹⁴⁹ Blíže viz kapitola Statutární orgán v teoretické části této diplomové práce.

Statutární orgán spolku může nést různé názvy, mj. i podle toho, zda jde o orgán kolektivní či individuální např. valná hromada, kongres, členská schůze, předseda, prezident, předsednictvo, výbor, rada, sraz, atp.

Tabulka č. 2

Označení statutárního orgánu zapsaného spolku registrovaného v ČUS v okrese Cheb

skupina	počet členů ve spolku	název statutárního orgánu v zapsaném spolku				
		sraz	členská schůze	výbor	prezident	předseda
1.	1 - 59					25
2.	60 - 99	1		2		17
3.	100 - 149					6
4.	150 - 299		1		1	11
5.	300 - 599				1	4
6.	600 - 849					3

Zdroj: Vlastní zpracování 2020, dle údajů z webových stránek České unie sportu a veřejného rejstříku

¹⁴⁸ ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8, s. 713

¹⁴⁹ LAVICKÝ, P. a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář.* 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1183

Statutární orgán může být ve stanovách označován různě, a právě kvůli mnohdy rozdílným označením bylo zjišťovací metodou provedeno šetření vybraných spolků viz tabulka č. 2. Z výzkumu jednoznačně vyplynulo, že nejčastějším označením statutárního orgánu ve spolcích registrovaných v ČUS v okrese Cheb je předseda. Velmi překvapivým výsledkem bylo označení statutárního orgánu - prezident, toto se týkalo dvou golfových klubů – Golf club Luby z.s. a Royal Golf Club Mariánské Lázně z.s. Z praktického hlediska je možné uzavřít, že pro jednotlivé zejména opakující se právní jednání je vhodnější jednočlenný statutární orgán, neboť právní jednání vůči třetím osobám je při vícečlenném statutárním orgánu složitější, jak časově, tak organizačně.

Závěrem lze k tabulce č. 2 dodat, že označení statutárního orgánu názvem předseda je nejčastěji voleno u spolků do 99 členů. Jednočlenný statutární orgán je jednoznačně výhodou těchto spolků oproti kolektivnímu orgánu, kdy by bylo vždy zapotřebí jeho svolání a schůzka členů, kteří by do něj byli zvoleni.

10.4. Nejvyšší orgán zapsaných spolků

Spolek je oprávněn si ve stanovách určit, který orgán bude mít z hlediska vnitřní hierarchie nejvyšší postavení, pokud tak spolek neučiní je dále podřízen dikci zákona, tzn. že nejvyšším orgánem spolku bude členská schůze.

Tabulka č. 3

Označení nejvyššího orgánu zapsaného spolku registrovaného v ČUS v okrese Cheb

skupina	počet členů ve spolku	název nejvyššího orgánu v zapsaném spolku					
		valná hromada	valné shromáždění	členská schůze	členské shromáždění	sraz	shromáždění členů klubu
1.	1 - 59	19		2	1		
2.	60 - 99	9	1	6		1	
3.	100 - 149	4		5			
4.	150 - 299	7		5			
5.	300 - 599	3		2			1
6.	600 - 849	2		1			

Zdroj: Vlastní zpracování 2020, dle údajů z webových stránek České unie sportu a veřejného rejstříku

Ustanovení § 247 odst. 3 ObčZ stanovuje, že není-li stanovami určeno jinak, je nejvyšším orgánem spolku členská schůze. Dle provedeného šetření je z tabulky č. 3 patrné, že nejrozšířenějším označením nejvyššího orgánu zapsaného spolku je valná hromada. Nejčtenější je skupina č. 1, tedy s počtem členů do 59, ale i velké spolky s počtem členů nad 600 mají jako nejvyšší orgán zvolenu valnou hromadu.

Z tabulky č. 3 je patrné, že 70 % spolků má ve stanovách konkrétně určen nejvyšší orgán, který nenesou označení členská schůze, ale odlišný. Lze z těchto zjištění předpokládat, že spolky věnují sepsání stanov značnou péči a přemýšlí nad jejich hierarchickým uspořádáním, ať již z důvodu jejich zaměření či činnosti nebo vzhledem ke zpracování administrativních záležitostí v budoucnu. Druhou možností je jistá setrvačnost, kdy širší povědomí o označení nejvyššího orgánu jako členská schůze přinesl až občanský zákoník z roku 2012.

Závěrečným zjištěním zkoumání názvu nejvyššího orgánu je, že spolky se nespokojí se zákonnou úpravou a mají zájem upravit si ho stanovami odlišně. Valná hromada je nejvíce zastoupena ve dvou nejpočetnějších skupinách a to, skupinách č. 1 a 2.

10.5. Spolky s kontrolní komisí

K důvěře spolku ze strany třetích osob nepochybně přispívá zápis orgánu kontrolní komise ve spolkovém rejstříku. Mělo by být cílem veřejných rejstříků, aby zajistili obecnou dostupnost základních i formací o právnické osobě, a to včetně všech jejích orgánů.¹⁵⁰ Ostatně díky veřejnému rejstříku bylo možné získat velké množství informací a dat o jednotlivých zkoumaných spolcích pro tuto diplomovou práci. Autorčin předpoklad celkového počtu spolků, které budou mít kontrolní komisi byl 5 – 10 spolků, který bude následujícím výzkumem potvrzen či nikoli.

Kontrolní komisi mají zřízenu následující spolky:

- Golf Club Luby z.s.,
- HC Mariánské Lázně z.s.,
- Royal Golf Club Mariánské Lázně z.s.,

¹⁵⁰ HÁJKOVÁ, Alena, NEBUŽELSKÁ, Miroslava, PAVLOK, Petr. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7, s. 97

- SK Golf club Františkovy Lázně, z.s.,
- Sportovní klub Delfin Jesenice, Cheb,
- Tatran Tři Sekery, z.s.,
- Tělovýchovná jednota Jiskra Aš, z.s.,
- Tělovýchovná jednota Sokol Velká Hledsebe, z.s.,
- TJ Agro Cheb, z.s.,
- TJ Eska Cheb, z.s.,
- TJ FC Vojtanov, z.s.,
- TJ Hrozňatov, z.s.,
- TJ MG Cheb, z.s.,
- TJ Sokol Lázně Kynžvart, z.s.,
- TJ Sokol Lipová, z.s.

Z celkového vzorku 71 zapsaných spolků jich má 15, tedy 21 % ustavenou kontrolní komisi ve svých stanovách. Vzhledem k počtu zkoumaných spolků je toto číslo vysoké a předčilo předpoklad.

Zřízení kontrolní komise vyžaduje pečlivou úpravu ve stanovách pro to, aby plnila svou funkci a nebyla zřízena bez využití. U výše uvedených spolků bude zjišťován způsob zřízení kontrolní komise a její závislost na spolkových orgánech. Bude provedena komparace působnosti a činnosti komise v jednotlivých spolcích, analýza volby a odvolání členů, a zda je tato volba a odvolání upraveno ve stanovách spolku či nikoli. Vyšetřena bude existence spolků, ve kterých je členem kontrolní komise jeho zaměstnanec a zda má některý ze spolků upraveny podmínky věku, stupně vzdělání, praxe v určitém oboru či vzájemnou neslučitelnost s jinými funkcemi obsahujícími kontrolní prvek ve spolkovém svazu, kterého je spolek členem nebo v jiných právnických osobách. Následně se tato část diplomové práce bude věnovat úpravě stanov při vypořádávání statutárního orgánu se zjištěnými kontrolní komise, jeho způsobem, popř. existencí opatření, pokud by statutární orgán aktivně neřešil tato zjištění. A v neposlední řadě bude zkoumáno, jakou formou jsou informováni členové spolku o zjištěních a činnosti kontrolní komise.

Golf Club Luby z.s.

Tento zapsaný spolek má v článku X. svých stanov zřízeny revizory účtů. Nejedná se tedy o kontrolní komisi ve smyslu § 262 a násl. ObčZ, ale o dva revizory účtů a jednoho náhradníka, které volí valná hromada na jeden rok. Dle stanov revizoři účtu přezkoušejí roční účetní uzávěrku a členské schůzi předloží písemnou zprávu o kontrole.

Ve stanovách tohoto golfového klubu nejsou upraveny žádné podmínky pro výkon funkce revizora účtu. Chybí specifikace požadavků k přezkoušení účetní uzávěrky, např. stupeň vzdělání, praxe v ekonomické či účetnickém oboru, věk a zda lze do této funkce opakovaně volit stejné osoby. Nejsou uvedeny orgány, se kterými je funkce revizora neslučitelná, komu revizoři odpovídají a zda jsou nezávislí na ostatních orgánech klubu. Způsob odvolání revizorů ve stanovách zcela chybí, stejně jako jejich volba.

S výsledkem přezkoušení roční uzávěrky je seznamována členská schůze, kterou revizoři účtů patrně informují na jejím každoročním zasedání. Stanovy neupravují situaci, jakým způsobem se členská schůze vypořádává se zprávou o kontrole a zda jsou s jejím obsahem seznámeni i členové klubu.

U tohoto spolku kontrolní komisi ani nelze hodnotit, jelikož se o ni jako takovou nejedná. Revizor se objevuje v občanském zákoníku v § 373-375, což jsou ustanovení upravující funkci revizora v nadaci. Dle důvodové zprávy k občanskému zákoníku se funkce revizora zachovává pro nadace, ve kterých není zřizována dozorčí rada. Revizora v takovém případě volí a odvolává správní rada.¹⁵¹ Ustanovení § 25 odst. 1 písm. h) zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, mj. obsahuje, že je-li zřízen kontrolní orgán spolku, je zapisován do veřejného rejstříku, podobně jako je zapisován nejvyšší orgán spolku a rozhodčí komise, pokud se zřizena.¹⁵² Revizor se nenachází v žádném z ustanovení, které se věnují úpravě korporací, tedy i spolků v občanském zákoníku, tudíž v případě spolků není revizor kontrolním orgánem. Princip spolkové autonomie umožňuje spolku upravit si své vnitřní uspořádání libovolně a pak nic nebrání tomu, aby si spolek ve stanovách zřídil revizora jako další orgán. Navzdory tomuto

¹⁵¹ Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, konsolidované verze [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

¹⁵² Ustanovení § 25 odst 1 písm, h), § 29 odst. 1 písm. b), c) VeřRej

ojedinělému určení dvou revizorů má Golf Club Luby z.s., jako jeden z mála spolků v České republice, zřízenou rozhodčí komisi, které se bude věnovat jedna z následujících kapitol.

HC Mariánské Lázně z.s.

HC Mariánské Lázně z.s. má v článku XIII. svých stanov zřízenou kontrolní a revizní komisi, která se řídí ustanoveními občanského zákoníku § 262 a násl. V tomto hokejovém klubu je kontrolní komise je tříčlenná a je volena členskou schůzí, přičemž není dále uvedeno, jakým způsobem. Ve stanovách jsou konkrétně vyjmenovány orgány, se kterými je členství v komisi neslučitelné. Kontrolní komise odpovídá pouze členské schůzi a je nezávislá na ostatních orgánech klubu.

Působnost a činnost komise je podrobně vymezena v čl. XIII odst. 7 stanov spolku. S výsledky seznamuje především výbor klubu a celkové zprávy připravuje pro členskou schůzi, kterou informuje na jejím pravidelném zasedání. Stanovy upravují situaci, kdy z kontrolních zjištění vyplyne podezření ze spáchání trestného činu, poté je povinností kontrolní a revizní komise, již v průběhu kontroly, upozornit na takové jednání příslušné orgány činné v trestní moci.

Způsob odvolání členů kontrolní komise ve stanovách spolku HC Mariánské Lázně z.s. zcela chybí, je v nich upravena pouze jejich volba. Klub má jasně vymezeny orgány, kterým jsou sdělována zjištění komise, ale bohužel dále neřeší, jakým způsobem by se orgány měly se zjištěními vypořádat. Úpravu opatření, kdy by výkonný výbor nebo členská schůze aktivně řešila zjištění kontrolní komise ve stanovách spolku taktéž explicitně nenalezneme.

Závěrem lze konstatovat, že až na několik nedostatků má tento spolek se 652 členy velmi dobře, specificky a určitě zpracovánu činnost a působnost kontrolní komise ve svých stanovách.

Royal Golf Club Mariánské Lázně z.s.

Tento golfový klub s 599 členy má ve svých stanovách upravenou kontrolní a revizní komisi v bodě 20. jeho stanov, kdy je tato komise kontrolním orgánem spolku. Komise je volena shromážděním členů klubu a je pětičlenná, její členové si následně volí svého předsedu, který je následně oprávněn účastnit se jednání předsednictva spolku s poradním hlasem. Hlavními činnostmi kontrolní a revizní komise je kontrola a nahlížení do účetních knih, dokladů, účetních

závěrek, kontrola předsednictva spolku, zda jedná v souladu se stanovami a vnitřnímu předpis spolku.

V bodě 19.6 stanov, na který odkazuje bod 20.5 jsou konkrétně popsány požadavky na člena kontrolní a revizní komise, kterými jsou: plná svéprávnost, bezúhonnost, věk 23 let, být aktivním nebo čestným členem spolku více než 3 roky, zdrojem příjmu nesmí být žádná z podobných aktivit a činností, jimiž se zabývá tento spolek. Funkční období je čtyřleté a opakovaná volba stejného člena není vyloučena. Ve stanovách je konkrétně uveden orgán, se kterým je členství v komisi neslučitelné a tím je členství v předsednictvu golfového klubu. V bodě 20.11 jsou popsány okolnosti, za kterých členství v komisi zaniká.

Činnost kontrolní a revizní komise organizuje její předseda a v jeho nepřítomnosti některý z členů komise. Četnost a způsob jednání si komise určuje svým rozhodnutím, anebo o něm rozhodne některý z členů včetně předsedy. Z jednání jsou pořizovány zápisy s programem a výsledky hlasování, a tyto jsou následně zveřejněny na internetových stránkách spolku. Rozhodnutí jsou přijímána nadpoloviční většinou všech členů komise (3), přičemž každý z členů má jeden hlas. Ve stanovách je uvedena možnost hlasování způsobem per rollam, a to jak prostřednictvím korespondence, tak elektronicky pomocí e-mailu. V elektronické podobě je uvedena minimální doba (48 hodin) pro vyjádření a limit nadpoloviční většiny členů komise.

S výsledky komise seznamuje především shromáždění členů prostřednictvím zprávy o své činnosti, jež je mu předkládána. Vzhledem k tomu, že zápisy ze všech jednání kontrolní a revizní komise jsou dohledatelné a veřejně přístupné na internetových stránkách spolku, mohou se s nimi seznámit nejen všichni členové golfového klubu. Stanovy neupravují situaci, kdy jsou komisí zjištěny nedostatky, a jakým způsobem by se s nimi měly orgány spolku vypořádat. Úpravu opatření, kdy předsednictvo nebo shromáždění členů aktivně neřeší zjištění kontrolní a revizní komise ve stanovách spolku taktéž nenalezneme.

Na závěr zbývá uvést, že stanovy toho spolku, především úprava kontrolní a revizní komise, jsou velmi precizně vypracovány a opírají se o zákonná ustanovení § 262 a násl. ObčZ. Oceňuji především konkretizaci a kreativitu uspořádání stanov, přesné a pochopitelné definice. Ve stanovách Royal Golf Clubu Mariánské Lázně z.s. se nachází jen minimum nedostatků v rámci kontrolní komise, jako např. způsob řešení zjištěných nedostatků kontrolní a revizní komise nebo opatření proti neaktivnímu chování předsednictva či shromáždění členů. Jako velmi

zajímavé hodnotím zveřejňování jednotlivých rozhodnutí kontrolní komise na internetových stránkách klubu, mohou se s nimi seznámit všichni členové bez omezení.

SK Golf club Františkovy Lázně, z.s.

Článek 3 odstavec 5 stanov spolku upravuje činnost a působnost kontrolní komise, která je zřízena na základě ustanovení občanského zákoníku § 262 a násl. Komise je tříčlenná a volí si předsedu, který za ni bude jednat s ostatními orgány a členy spolku. Je volena i odvolávána valnou hromadou a její funkční období je pětileté. Ve stanovách jsou konkrétně vyjmenovány orgány, se kterými je členství v komisi neslučitelné, a těmi jsou statutární orgán, člen výkonného výboru a likvidátor. Orgán, jemuž je kontrolní komise odpovědná, není ve stanovách uveden.

Působnost a činnost komise je podrobně vymezena v čl. 3 odst. 5.5 a 5.6 stanov spolku, následující odstavec upravuje situaci, kdy kontrolní komise zjistí nedostatky. V takovém případě na ně má upozornit výkonný výbor a následně i valnou hromadu na jejich nejbližším zasedání. Stanovy ale dále neřeší, jakým způsobem by se orgány měly se zjištěními vypořádat. Úpravu opatření, kdy by výkonný výbor nebo valná hromada aktivně řešila zjištění kontrolní komise ve stanovách spolku taktéž nenalezneme.

SK Golf club Františkovy Lázně, z.s. se 48 členy je nejméně početným z golfových klubů z okresu Cheb, jež jsou registrovány v ČUS. Dovolila bych si tvrdit, že pro takto skromný klub, co do počtu členů, by postačoval jednočlenný kontrolní orgán. Úprava kontrolní komise ve stanovách působí nedokončeně, v některých bodech je velmi konkrétní (čl. 3 odst. 5.3) a v jiných dosti neurčitá (čl. 3 odst. 5.5), což je známkou nízké propracovanosti stanov.

Sportovní klub Delfín Jesenice, Cheb

Kontrolní komise tohoto 20členného spolku má tři členy a je volena i odvolávána valnou hromadou, přičemž její funkční období je pětileté. Komise si volí předsedu, který za ni jedná s ostatními orgány a členy sportovního klubu. Ve stanovách jsou konkrétně vyjmenovány orgány, se kterými je členství v komisi neslučitelné, a těmi jsou statutární orgán, člen

výkonného výboru a likvidátor. Komu je kontrolní komise odpovědná není ve stanovách uvedeno.

Působnost a činnost komise je ve stanovách vcelku podobně popsána. Výkonný výbor a valná hromada jsou orgány, kterým jsou sdělovány zjištěné nedostatky, a to na jejich nejbližším zasedání. Stanov již neupravují, jak se jednotlivé orgány vypořádají se zjištěnými nedostatky, jež odhalila kontrolní komise a zda o tomto informují členy klubu.

Sportovní klub Delfín Jesenice, Cheb má úpravu kontrolní komise ve stanovách téměř totožnou s úpravou spolku předcházejícího, tj. SK Golf club Františkovy Lázně, z.s. Oba tyto spolky mají nízký počet členů, a přesto mají zřízenu kontrolní komisi. Zde vyvstává otázka, zda je nutné, aby měl kontrolní orgán pokaždé tři členy. Domnívám se, že v případě menších spolku by postačoval jednočlenný kontrolní orgán, který by byl nezávislý na statutárním orgánu konkrétního spolku, více viz následující kapitola Návrh změny zákonné úpravy kontrolní komise de lege ferenda.

Tatran Tři Sekery, z.s.

Spolek má v bodě 5 stanov vymezenou činnost kontrolní komise. Komise je tříčlenná a je volena valnou hromadou na pět let. Ze svého středu si její členové volí předsedu, který bude jednat jejím jménem. Blíže není zřejmé, jakým způsobem jsou vybíráni a voleni členové kontrolní komise či zda mají splňovat specifické znalosti nebo vzdělání, jsou pouze vyjmenovány orgány (funkce statutárního orgánu, členství ve výkonném výboru a funkce likvidátora), s nimž je členství v komisi neslučitelné.

Působnost a činnost komise je podrobně vymezena v bodě 5.5 a násl. stanov spolku, kde jsou určeny záležitosti, jež kontrolní komise kontroluje. Se zjištěnými nedostatky seznamuje výkonný výbor a valnou hromadu. Další úprava o předkládání zpráv či zjištění komise, způsob vypořádání jednotlivých orgánů se zjištěními kontrolní komise, ve stanovách upravena není. Opatření, kdy by výkonný výbor nebo valná hromada neřešila zjištění kontrolní komise ve stanovách spolku taktéž nenalezneme.

Uvedený 53členný spolek se při tvorbě svých stanov, především kontrolní komise, držel dikce občanského zákoníku § 262 a násl. Stanovy jsou téměř totožné s předchozími dvěma zapsanými

spolky, tj. SK Golf club Františkovy Lázně, z.s. a Sportovní klub Delfin Jesenice, Cheb. Opět je vidět nízká preciznost při tvorbě stanov spolku, pro zřetelné vymezení pravomocí jednotlivých orgánů spolku včetně fakultativních by úprava stanov byla vhodným řešením.

Ostatní spolky

Další zapsané spolky s kontrolní komisí, jimiž jsou Tělovýchovná jednota Jiskra Aš, z.s., Tělovýchovná jednota Sokol Velká Hledsebe, z.s., TJ Agro Cheb, z.s., TJ Eska Cheb, z.s., TJ FC Vojtanov, z.s., TJ Hrozňatov, z.s., TJ MG Cheb, z.s., TJ Sokol Lázně Kynžvart, z.s., TJ Sokol Lipová, z.s., mají stejně jako tři výše uvedené kluby podobu stanov, tzn. i úpravu, činnost a působnost kontrolní komise zcela identickou. Tato situace pravděpodobně nastala poskytnutím jednotného vzoru stanov, který všechny tyto spolky použili a nevěnovali více péče konkretizaci jednotlivých fakultativních orgánů, resp. kontrolní komisi.

Úprava kontrolní komise všech těchto spolků neobsahuje způsob jejího zřízení a závislost na spolkových orgánech, podmínky pro členství v komisi jako například věk, stupeň vzdělání či praxe v určitém oboru. Chybí formulace prostředků, kterými mají být orgány informovány o zjištěních a činnosti kontrolní komise. Není uveden časový rámeček, ve kterém má komise informovat orgány nebo členy klubu. Absentuje způsob, jak se příslušné orgány spolku vypořádávají se zjištěními komise a zda existuje obranný mechanismus proti nečinnosti těchto orgánů.

10.5.1. Návrh změny zákonné úpravy kontrolní komise de lege ferenda

Existence kontrolní komise ve stanovách, zvláště u sportovních spolků se objevuje stále častěji, což zcela jistě přispívá k důvěře ze strany potencionálních nových členů, kteří členství ve spolku zvažují.

V tabulce č. 1 má největší zastoupení skupina 1., tzn. spolky, které mají od 1-59 členů. Z výzkumu vyplynulo, že pouze dva z těchto spolků mají kontrolní komisi. Je to spolek SK Golf club Františkovy Lázně, z.s. se 48 členy a Sportovní klub Delfin Jesenice, Cheb s 20 členy. Domnívám se, že příčinou ostatních zde není snaha o ne-kontrolu, nýbrž vyčlenit si, již z tak malého počtu členů, tři nezávislé členy na statutárním orgánu, kteří by činnosti kontrolní komise mohli plnit. Osobně mám za to, že v případě spolků s počtem členů do 50 by postačoval

jednočlenný kontrolní orgán a § 262 odst. 1 ObčZ by tak mohl znít následovně: „Zřídí-li stanovy kontrolní komisi, vyžaduje se, aby měla alespoň tři členy u spolků nad 50 členů a jednoho člena u spolků do 50 členů. Neurčí-li stanovy jinak, volí a odvolává členy kontrolní komise členská schůze. Určí-li stanovy, že členy kontrolní komise jmenuje nebo odvolává statutární orgán, nepřihlíží se k tomu.“¹⁵³

10.6. Spolky s rozhodčí komisí

Golf Club Luby z.s. byl jediným ze 71 zkoumaných spolků, který měl ve svých stanovách zřízení i komisi rozhodčí. Tříčlennou rozhodčí komisi volí dle článku XI. odst. 3 stanov valná hromada, která může při její volbě určit, že její počet bude vyšší, ovšem nesmí být dělitelný 2. Ve stanovách chybí konkrétní úprava způsobu volby a odvolání členů rozhodčí komise.

Členství v rozhodčí komisi je neslučitelné s členstvím ve výkonném výboru nebo kontrolní komisi a je podmíněno bezúhonností, plnou svéprávností. Funkční období komise je čtyřleté a hlasováním volí ze svého středu předsedu. Rozhodováno je o sporných záležitostech náležejících do samosprávy spolku, především jde o placení členských příspěvků, spory mezi členy vzniklé ze smluv a přezkum rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku. Stanovy uvádějí, že je možné vyloučit člena komise, jemuž okolnosti brání nebo by mohly bránit v nepodjatém rozhodování, bohužel již dále neupravují, za jakých okolností a jak je vyloučení provedeno, kdo jej provádí a nese za něj odpovědnost.

Stanovy neuvádějí odpovědnost či nezávislost rozhodčí komise na ostatních orgánech spolku. Nejsou vymezeny orgány, kterým jsou sdělována zahájená řízení nebo výsledky rozhodnutí rozhodčí komise. Chybí způsob, jakým by se orgány měly s výsledky rozhodovací činnosti vypořádat. Dle stanov Golf Clubu Luby z.s. musí komise rozhodnout o věci nejpozději do 9 měsíců, přičemž řízení je zahájeno dnem, kdy je žaloba doručena na adresu sídla spolku. Rozhodčí komise jedná pouze za přítomnosti všech svých členů. Není dále uveden způsob hlasování a přijímací kvorum, lze ovšem uzavřít, že se řídí ustanoveními § 40 písm. e – § 40 písm. k RozŘ. Rozhodčí komise tohoto golfového spolku je založena dle ustanovení občanského zákoníku § 265 a násl. Výslovnou úpravu orgánů spolku včetně rozhodčí komise spolku je třeba dle názoru autorky práce hodnotit kladně, jelikož rozhodčí komisí ve smyslu

¹⁵³ Srov. ustanovení § 262 odst. 1 ObčZ

zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, nedisponuje ani největší zapsaný spolek v České republice, a to Fotbalová asociace České republiky.

Existence tohoto typu spolkového orgánu, se kterým je spojena povinnost dodržet úpravu zákona o rozhodčím řízení, s sebou přináší nemalé nároky na především procesní bezvadnost a je zcela pochopitelné, že některé spolky, zejména je-li faktický počet případů spadajících do působnosti takového orgánu vyšší než jednotky ročně, obětují vykonatelnost rozhodnutí za možnost vlastní vnitrospolkové úpravy bez nutnosti dodržet nemalé množství kogentních právních norem zákona o rozhodčím řízení.

Závěr

Hlavním cílem této práce byl rozbor zákonné úpravy spolku a jeho jednotlivých orgánů v teorii i praxi. V první, teoretické části, je čtenář seznámen s právním vývojem spolku v historii, se způsobem založení spolku a svolání ustavující schůze. Srovnání se zahraniční právní úpravou, německou a rakouskou, je provedeno v rámci jednotlivých kapitol v první části práce. Cílem autorky bylo kromě komparace doktrinálních východisek různých autorů a právních úprav i upozornění na odlišnosti české právní úpravy.

Fakultativním orgánům předpokládaných zákonem, tedy kontrolní komisi a rozhodčí komisi, jejich působnosti, způsobu založení a členství jsou věnovány kapitoly osm a devět. Právě u těchto tzv. dalších orgánů určených ve stanovách se projevuje autonomie spolku, o níž stručně pojednává druhá kapitola této práce, kdy spolek využívá možnosti úpravy vlastní vnitřní struktury.

Druhá část práce je věnována výzkumu, pro nějž bylo nejprve důležité vybrat testovací vzorek, tím se staly sportovní zapsané spolky v okrese Cheb, které jsou členy České unie sportu. Cheb nebyl vybrán náhodně, autorka v tomto okrese žije, některé spolky zná a je členem některých z nich, což jistě pomohlo ke zkvalitnění a důvěryhodnosti informací získaných pro výzkum. Představení metodologie výzkumné části práce považuje autorka za velmi důležitou a stěžejní, protože bez stanovení specifických metod a jejich vymezení nelze zahájit šetření. Část věnovaná pojmenování nejvyššího a statutárního orgánu nepřinesla žádná překvapivá zjištění. Statutární orgán u zkoumaných spolků byl v 94 % jednočlenný, pouze čtyři spolky měly orgán kolektivní, který se, pro spolky, jeví velmi neprakticky. Název statutárního orgánu byl ve více jak polovině případů – předseda, jen dvakrát se objevilo označení - prezident, a to u golfových klubů, kde bývá toto označení obvyklé. Nejvyšší orgán byl ve 100 % kolektivní a nesl rozličné označení, avšak nejvíce převažoval název – valná hromada a členská schůze a ani tato zjištění nepřinesla nepředpokládaný výsledek. Překvapivá byla podkapitola spolků s kontrolní komisí, kde se nacházelo hned 15 spolků, které měly ve svých stanovách upravenou kontrolní komisi a 80 % disponovalo naprosto totožným, patrně vzorovým, zněním stanov, které nebylo přínosem pro speciální vnitřní uspořádání.

Zapsaný spolek Golf Club Luby nemá zřízenou kontrolní komisi jako takovou, ale pouze dva revizory účtů. Autorka zastává názor, že revizor účtu může být zřízen stanovami jako další orgán, ale nemůže být orgánem kontrolním. Tento klub jako jediný disponoval rozhodčí komisí ve svých stanovách, a bylo tak možné zhodnotit její úpravu a podmínky, které spolku a jeho členům z její úpravy plynou.

Výsledky výzkumné části práce, podle stanovené metodiky, odhalily zajímavé zjištění, a to, že se v okrese Cheb nachází spolek s rozhodčí komisí, kterou nedisponuje dokonce ani Fotbalová asociace České republiky, jež je největším zapsaným spolkem v Čechách. Zkoumání spolků s kontrolní komisí přimělo autorku této práce vytvořit návrh *de lege ferenda*, aby v případě malých spolků s počtem členů do 50 byl kontrolní orgán jednočlenný a u zapsaných spolků nad 50 členů tříčlenný kontrolní orgán, jak je tomu v současné právní úpravě.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Rozdělení počtu členů zapsaných spolků v okrese Cheb registrovaných v ČUS
.....51

Tabulka č. 2: Označení statutárního orgánu zapsaného spolku registrovaného v ČUS v okrese
Cheb
.....52

Tabulka č. 3: Označení nejvyššího orgánu zapsaného spolku registrovaného v ČUS v okrese
Cheb
.....53

Seznam použitých zkratk

a kol.	a kolektiv
aj.	a jiné
AO	Abgabenordnung, německý daňový řád
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
BGB	Bürgerliches Gesetzbuch, německý občanský zákoník
LZPS	Listina základních práv a svobod
m.j.	mimo jiné
Občz	občanský zákoník
popř.	popřípadě
př.n.l.	před naším letopočtem
RozŘ	Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
ř.z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka
tj.	to jest
tzn.	to znamená
tzv.	takzvané
VerG	Bundesgesetz über Vereine (Vereinsgesetz), rakouský federálního zákona o sdružování
VeřRej	zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
ZPO	Zivilprozessordnung, německý občanský soudní řád
z.s.	zapsaný spolek
ZSO	Zákon o sdružování občanů

Seznam použité literatury

Literární zdroje

- ČERNÁ, Stanislava a kol.: *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-735-5.
- Černý, P. *Zákon o sdružování občanů. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-328-8.
- DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2. aktualizované vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-103-3.
- DVOŘÁKOVÁ, V. a kol. *Evropeiozace veřejné sféry*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-193-2.
- ELIÁŠ, K. a kol., *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou*. 1. vydání, Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2.
- FRINTA, O. *Právnícké osoby*. 1. vydání, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnícká fakulta, katedra občanského práva, 2008. *Prameny a nové proudy právní vědy*. ISBN 978-80-87146-07-1.
- GAJDOŠOVÁ, M. *Združenia a právo slobodne sa združovať*. Bratislava: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-89603-08-4.
- HÁJKOVÁ, Alena, NEBUŽELSKÁ, Miroslava, PAVLOK, Petr. *Spolky a spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-523-7.
- HURDÍK, J. *Právnícké osoby a jejich typologie*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-790-1.
- HURDÍK, Jan. *Právnícké osoby: obecná právní charakteristika*. Brno. Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2278-7.
- KINCL, J., SKŘEJPEK, M., URFUS, V. *Římské právo*. 1.vydání, Praha: C.H. Beck, 1995. ISBN 80-717-9031-1.
- KNAPP, V. *Vědecká propedeutika pro právníky*. 1.vydání, Praha: EUROLEX BOHEMIA s.r.o., 2003. ISNB 80-86432-54-8.
- LAVICKÝ, Petr a kol.: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9.

- LIPPMANN, W. *Veřejné mínění*. 1. vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0939-3.
- RONOVSKÁ, Kateřina, VITOUL, Vlastimil, BÍLKOVÁ, Jana a kol. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-020-8.
- RONOVSKÁ, Kateřina. *Spolkové a nadační právo*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5.
- SATURNÍK, T. *Přehled dějin soukromého práva ve střední Evropě. Nástin přednášek*. 1. vydání. V Praze: Nákladem vlastním – v generální komisi spolku československých právníků „VŠEHRD“, 1945.
- SCHÖNFELDER, H. *Deutsche Gesetze. Gebundene Ausgabe. I/2013*. 1. vydání, Mnichov: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-3-406-64596-9.
- SKŘEJPEK, M. *Římské soukromé právo. Systém a instituce*. 2. vydání, Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-566-1.
- SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2.
- ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J., a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-7478-370-8.
- TELEC, I.: *Spolkové právo*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 1998. ISBN 80-7179-194-6.
- TICHÝ, L. *Obecná část občanského práva*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-483-4.
- WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1.vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. ISBN 978-80-7357-750-6.
- WERTENBRUCH, J. *BGB Allgemeiner Teil*. 2. vydání, Mnichov: C. H. Beck oHG, 2012. ISBN 978-3-406-63812-1.
- WINTER, Z. *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. A v XV. století*. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1906.

Odborné články

- RONOVSKÁ, K. *Spolková autonomie v novém spolkovém právu: její význam a limity*. Právní rozhledy 4/2016, s. 115
- ZECHOVSKÝ, J. *Rozhodčí komise spolku v české právní úpravě a praxi*. Časopis pro právní vědu a praxi. 2018, č. 1, s. 169-180

Internetové zdroje

- Abgabenordnung, [online]. 2020 [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/ao_1977/
- Česká unie sportu, [online]. 2020 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.cuscz.cz/o-nas/co-je-cus.html>
- Die Aufsichtsorgan, [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220100.html
- Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, konsolidované verze [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>
- Fotbalová asociace České republiky, členství [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://is.fotbal.cz/>
- Genossenschaftsgesetz, [online]. 2020 [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/geng/_43.html
- Lokales Vereinsregister Oesterreich [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220800.html
- Pillersdorfova ústava. Dubnová ústava. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1422/jaro2015/MP201Zk/um/web/doc/19-stoleti/Pillersdorfova_ustava_1848.pdf

- Rozhodčí komise. Bulletin advokacie [online]. 2015 [cit. 2020-02-05] Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/pocet-clenu-rozhodci-komise>
- Seznam spolků ČUS, [online]. 2020 [cit. 2020-02-05] Dostupné z: https://iscus.cz/web/sportovni.subjekty/?name=&ic=®ion=3402&city=&sport=&association=&role=&ageFrom=&ageTo=&sex=&appbundle_functionary%5B_token%5D=iXbw88w7EGJt4MyvqiBrEk-kp7eXv-4RARwVd3qXUL0&is_map_active=0&page=4
- Stanovy FAČR, Justice.cz [online]. 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=59115143&subjektId=737742&spis=322970>
- Statut des Vereins Oesterreich, [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/themen/freizeit_und_strassenverkehr/vereine/Seite.220800.html
- Ustavující schůze, [online]. 2020 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/ustavujici-schuze-nejlepsi-zpusob-jak-zalozit-spolek-107140.html>
- Veřejný rejstřík, [online]. 2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>
- Vyhláška ministra vnitra 320/1951 Ú.1. [online]. 2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <http://spscp.prf.cuni.cz/lex/320-51.htm>
- Zákon č. 68/1951 Sb. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1951-68>
- Zákon č. 83/1990. Občanské sdružení podle zákona o sdružování občanů. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-sdruzeni-podle-zakona-o-sdruzovani-obcanu-8904.html>
- Zákon č.134/1867. Spolkový zákon. [online]. 2020 [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <http://spscp.prf.cuni.cz/lex/134-1867.htm>
- Zivilprozessordnung, [online]. 2020 [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/>
- Zivilprozessordnung Oesterreich [online]. 2020 [cit. 2020-03-19]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/eli/rgbl/1895/113/P577/NOR40072252>

Ostatní zdroje

- Nález Ústavního soudu ze dne 28.4.2011, sp.zn. I. ÚS 3486/10
- Nález ústavního soudu ze dne 12.12.2006, sp.zn. I. ÚS 90/06
- Rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 2306/2008
- Rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 1075/2011
- Rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 2976/2010
- Interní dokumenty Univerzitního sportovního klubu Akademik z.s.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Zapsané spolky v okrese Cheb

Příloha č. 2: Sportovní kluby a tělovýchovné jednoty registrované v České unii sportu podle krajů

Příloha č. 3: Přehled účelů právnických osob jakožto náležitostí zakladatelského právního jednání

Příloha č. 4: Stanovy spolku z roku 1992

Příloha č. 5: Potvrzení Ministerstva vnitra o registraci spolku

Příloha č. 1

Zapsané spolky v okrese Cheb

Název subjektu	Počet členů
Ašští bajkeři z.s.	58
Athletic club Mariánské Lázně,z.s.	37
BUDO-CLUB Mariánské Lázně, z.s.	95
FC Jiskra Hazlov z.s.	169
FC Milhostov,z.s.	19
FC VIKTORIA Mariánské Lázně,z.s.	114
FK HVĚZDA CHEB, z.s.	698
FK Skalná, z.s.	184
FOTBAL CLUB FRANTIŠKOVY LÁZNĚ z.s.	116
Fotbalový klub FC CHEB z.s.	226
Golf Club Luby z.s.	214
GSK Mariánské Lázně, z.s.	95
HC Mariánské Lázně z.s.	652
HC STADION CHEB, spolek	176
"JACHTKLUB CHEB, z.s."	70
Jezdecký klub Krásná, z.s.	35
Jezdecký klub STEIN,z.s.	144
Jezdectví Cheb, z.s.	40
Juvena Křižovatka, z.s.	57
KOCH Cheb z.s.	39
Kraso Mariánské Lázně , z.s.	29
Kuželky Jiskra Hazlov z.s.	58
LK JASAN Aš z.s.	88
Pétanque club Egrensis, z.s. (1.Česko-německý spolek pétanque)	50
Plavecký klub Mariánské Lázně, z.s.	89
Plavecký Klub Žraloci Cheb z.s.	83
Policejní sportovní klub Cheb 96, z.s.	516
PROFI SPORT Cheb z.s.	161
Radioelektronika Cheb z.s.	169
RAVÁNA GYM, z.s.	31
Royal Golf Club Mariánské Lázně z.s.	599
Rozbehnito.cz z.s.	43
Sandow Mariánské Lázně	107
SK Golf club Františkovy Lázně, z.s.	48
SKP Union Cheb z.s.	377
Slovan Mariánské Lázně	64
Sokol Stará Voda z.s.	82
Sportovní klub Delfín Jesenice Cheb	20
Sportovní klub Luby,z.s.	49
Sportovní klub stolního tenisu Cheb,z.s.	46

Pokračování přílohy č. 1

Název subjektu	Počet členů
Sportovní klub Trinity Cheb, z.s.	278
Sportovní klub vozíčkářů západočeského regionu, z.s.	36
Sportovní taneční studio MAGICSTAR,z.s.	90
Tatran Tři Sekery, z.s.	53
Tělovýchovná jednota Jiskra Aš, z.s.	351
Tělovýchovná jednota Jiskra Plesná, z.s.	100
Tělovýchovná jednota Skalka Cheb z.s.	91
Tělovýchovná jednota Sokol Velká Hledebe,z.s.	108
Tenis klub Františkovy Lázně	94
Tenisklub Cheb z.s.	178
TJ Agro Cheb,z.s.	251
TJ ESKA Cheb, z.s.	98
TJ FAAL Studánka, z.s.	39
TJ FC Vojtanov, z.s.	82
TJ Hranice z.s.	91
TJ Hrozňatov, z.s.	39
TJ Cheb - Háje jezdecký oddíl, z.s.	53
TJ Jiskra Nový Kostel, z.s.	25
TJ Lokomotiva Cheb,z.s	849
TJ Lokomotiva Mariánské Lázně, z.s.	245
TJ Luby, z.s.	109
TJ MG Cheb, z.s.	63
TJ ROZVOJ TRSTĚNICE, z.s.	228
TJ SOKOL DOLNÍ ŽANDOV	98
TJ SOKOL Drmoul, z.s.	119
TJ Sokol Lázně Kynžvart,z.s.	416
TJ Sokol Lipová,z.s.	123
TJ SOKOL Teplá, z.s.	103
Univerzitní sportovní klub Akademik z.s.	317
Volejbalový klub Aš z.s.	88
Zapsaný spolek SK Kraso Cheb	77

Zdroj: Vlastní zpracování 2020, dle údajů z webových stránek České unie sportu

Příloha č. 2

Sportovní kluby a tělovýchovné jednoty registrované v České unii sportu podle krajů

	počet subjektů	počet oddílů	počet členů
Hl.město Praha	368	1 005	128 384
Jihočeský kraj	648	1 286	92 120
Jihomoravský kraj	745	1 484	121 256
Karlovarský kraj	232	504	32 079
Královehradecký kraj	491	1 033	63 630
Kraj Vysočina	339	734	48 614
Liberecký kraj	354	721	56 938
Moravskoslezský kraj	683	1 361	119 339
Olomoucký kraj	372	742	55 034
Pardubický kraj	382	751	55 074
Plzeňský kraj	540	1 115	71 471
Středočeský kraj	1172	2 029	150 337
Ústecký kraj	508	923	67 580
Zlínský kraj	406	930	82 299

Zdroj: Vlastní zpracování 2020, dle údajů z webových stránek České unie sportu

Příloha č. 3

Přehled účelů právnických osob jakožto náležitostí zakladatelského právního jednání

Právní forma právnické osoby	Zákonné zakotvení	Obsah
Právnické osoby obecně	§ 123 OZ	Součástí zakladatelského právního jednání musí být předmět činnosti právnické osoby.
Spolky	§ 123 OZ + § 218 OZ	Povinnou součástí stanov je účel spolku i předmět činnosti.
Fundace	§ 123 OZ + 304 OZ	Povinnou součástí zakladatelského právního jednání je účel fundace i předmět její činnosti.
Nadace	§ 123 OZ + § 310 OZ	Součástí zakládací listiny (nebo pořízení pro případ smrti) musí být vymezení účelu, pro který se nadace zakládá i předmět její činnosti.
Nadační fond	§ 123 OZ + § 396 OZ	Součástí zakladatelského právního jednání (nebo pořízení pro případ smrti) musí být vymezení účelu, pro který se nadační fond zakládá i předmět její činnosti.
Ústav	§ 123 OZ + § 405 odst. 1 písm. b) OZ	Součástí zakladatelského právního jednání musí být účel ustavu s vymezením předmětu jeho činnosti, popřípadě i předmět jeho podnikání
Veřejná obchodní společnost	§ 123 OZ + § 98 ZOK	Společenská smlouva obsahuje předmět podnikání (činnosti) společnosti nebo údaj, že byla založena za účelem správy vlastního majetku
Komanditní společnost	§ 123 OZ + 119 ZOK + 98 ZOK	Společenská smlouva obsahuje předmět podnikání (činnosti) společnosti nebo údaj, že byla založena za účelem správy vlastního majetku
Společnost s ručením omezeným	§ 123 OZ + 146 ZOK	Povinnou součástí společenské smlouvy je předmět podnikání nebo činnosti (nikoli účel).
Akciová společnost	§ 123 OZ + 250 ZOK	Povinnou součástí stanov je předmět podnikání nebo činnosti (nikoli účel).
Církev, náboženská společnost, církevní právnická osoba	§ 10 odst. 3 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech	Základní dokument církve či náboženské společnosti musí obsahovat její poslání (neboli účel) a základní charakteristiku jejího učení
Politické strany a politická hnutí	§ 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích	Součástí stanov (organizačního řádu) musí být programové cíle.
Honební společenstva	Zákon č. 441/2001 Sb., o myslivosti	Neupravuje povinnost uvádět ve stanovách účel ani předmět činnosti. Patrně je to z důvodu jisté konkretizace a specifčnosti již samotné právnické osoby, je zřejmé, jaký je její účel a předmět činnosti.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Příloha č. 4

Stanovy spolku z roku 1992

Stanovy vysokoškolského sportovního klubu " Akademik "
ekonomické fakulty v Chebu

VŠC/1-10477/92-R
Registrace provedena
dno 6.3.1992

I.

Základní ustanovení

1. Vysokoškolský sportovní klub Akademik je sdružením sportovních, tělovýchovných a turistických oddílů / odborů /, které svou činnost provozují nebo hodlají provozovat především na území obce Cheb.
2. Sídlem vysokoškolského sportovního klubu Akademik je ekonomická fakulta v Chebu, Hradební 22, Cheb 350 01

II.

Poslání a cíle

3. Základním posláním vysokoškolského sportovního klubu Akademik / dále jen VŠSK / je zabezpečení:
 - A, rozvoje a organizace sportu a zájmové tělesné výchovy na ekonomické fakultě v Chebu, umožnění tělovýchovného zapojení veřejnosti.
 - B, sportovního procesu v návaznosti na různé oblasti a rozvrstvení sportovních soutěží v ČR, popř. v ČSFR se zaměřením na akademické soutěže
 - C, nejen rozvoje sportu na soutěžní úrovni, ale i zabezpečení sportovního tělovýchovného a turistického vyžití studentů a zaměstnanců ekonomické fakulty a ostatních členů VŠSK
4. Ke splnění svého základního poslání si VŠSK stanoví tyto cíle a úkoly:
 - a, organizovat sportovní činnost v rámci zapojení do sportovních, tělovýchovných a turistických aktivit, vytvářet pro ni materiální a tréninkové podmínky
 - b, vytvářet široké možnosti pro aktivní využití volného času stu-

- dentů ekonomické fakulty a podílet se tím na její odborné přípravě
- c, vytvářet ekonomickou základnu pro splnění svých cílů a to zejména vlastní hospodářskou činností
- d, budovat, provozovat a udržovat tělovýchovná a jiná zařízení, která vlastní nebo užívá
- e, vést členy a ostatní účastníky tělovýchovného procesu v VŠSK ke dodržování základních etických, estetických a mravních pravidel, umožnit jim širokou informovanost v oblasti tělesné kultury a kultury vůbec
- f, hájit zájmy sdružených oddílů /odborů/ uvnitř VŠSK i navenek za tím účelem spolupracovat s místními orgány státní moci a správy, s ostatními organizacemi / např. ČSTV, sportovními svazy apod./ i jednotlivci
- g, dalšími formami své činnosti napomáhat rozvoji veřejného života kultury, zdraví a pod v obci

III.

Orgány VŠSK

5. Nejvyšším orgánem VŠSK je valná hromada složená ze zástupců všech združených oddílů
- Schůze valné hromady se konají nejméně jednou za rok.
- Pokud o její svolání požádá 1/3 členů VŠSK, popř. výkonný výbor nebo předseda, koná se nejpozději do jednoho měsíce od takového podnětu.
6. Valná hromada zejména:
- a, rozhoduje o vzniku a zániku VŠSK, v případě zániku o majetkovém vypořádání
- b, rozhoduje o názvu, sídle a symbolice VŠSK
- c, rozhoduje o přijetí a změnách stanov
- d, volí výkonný výbor a revizní komisi

-
- e, rozhoduje o vyloučení oddílu /odboru/ z VŠSK v případě, že je činnost je v rozporu se zákonem o združování občanů
- f, schvaluje a projednává zprávu o hospodaření a majetku VŠSK
schvaluje rozpočet výkonného výboru a příspěvky oddílům/ odborům/
- g, stanoví hlavní směry činnosti VŠSK pro příští období
- h, schvaluje a vydává organizační řád a další interní předpisy, ve kterých upraví vnitřní vztahy VŠSK
- 7, K platnosti usnesení valné hromady je zapotřebí souhlasu 3/5 většiny přítomných za nadpoloviční účasti zástupců
- 8, Výkonným orgánem valné hromady je výkonný výbor VŠSK
Výkonný výbor zabezpečuje plnění úkolů VŠSK v období mezi jednotlivými valnými hromadami. Rozhoduje ve všech věcech, pokud nejsou ve výlučné pravomoci valné hromady, přičemž valná hromada si může vyhradit rozhodnutí v dalších otázkách.
9. Výkonný výbor má počet členů stanovený zpravidla podle velikosti členské základny na každé valné hromadě. Vždy však má předsedu, tajemníka a hospodáře. Počet členů výkonného výboru musí být lichý
Předseda svolává výkonný výbor podle potřeby, nejméně však jednou za měsíc.
10. Výkonný výbor plní zejména tyto úkoly:
- a, zabezpečuje plnění usnesení valné hromady
 - B, organizuje a řídí hospodářskou činnost VŠSK
 - c, připravuje podklady pro valnou hromadu, a to zejm. k rozpočtu, hlavním směrům činnosti, k rozdělení dotací a příspěvků od státu, ČSTV a jiných organizací
 - d, dbá o hospodárné využití a údržbu majetku VŠSK v souladu s usnesením valné hromady a posláním VŠSK
 - e, spolupracuje se sportovními svazy při řešení problémů jednotlivých oddílů a odborů
 - f, zabezpečuje koordinaci činnosti VŠSK v rámci ČSTV

- g, zajišťuje operativní spolupráci VŠSK s vedením fakul-
t, orgány státní moci a správy, podniky, ostatními TJ a jinými orga-
nizacemi i jednotlivci
- h, K zabezpečení činnosti VŠSK vytváří profesionální aparát v nezbyt-
ně nutném rozsahu

K platnosti usnesení výkonného výboru je zapotřebí souhlasu nadpolo-
viční většiny přítomných.

11. Revizní komise provádí revizi hospodaření výkonného výboru. Počet
jejích členů a její statut schvaluje valná hromada.
Valná hromada může podle potřeby zvolit další komise a orgány.

VI.

Společné zásady členství

12. Členem VŠSK se může stát každá fyzická osoba, která souhlasí s
posláním VŠSK, pokud se stane členem některého z oddílů nebo
odborů VŠSK.
O přijetí za člena rozhoduje oddíl /odbor/, který stanoví pod-
mínky pro vstup členů, a to podle obecných zásad členství schválených
valnou hromadou.
Obecné zásady členství upraví rovněž konkrétní práva a povinnosti
člena VŠSK.
13. Výši členských příspěvků stanoví oddíly /odbory/, přičemž takto
získané prostředky si v plném rozsahu ponechávají. Minimální
členské příspěvky stanoví valná hromada.
Člen VŠSK se podle stanov ČSTV zároveň stává členem ČSTV
14. Je možné i členství ve VŠSK bez členského vztahu k oddílu či odbo-
ru. O vzniku takového členského poměru rozhoduje v jednotlivých
případech výkonný výbor.
15. členství kolektivů, které nejsou sportovními tělovýchovnými nebo

turistickými oddíly a jejichž náplní činnosti je mimo jiné sport, tělesná kultura nebo turistika, je možné založit smlouvou. Takovou smlouvu schvaluje valná hromada.

16. Registraci členů, otázku členských průkazů apod. upraví valná hromada svým interním předpisem.

V.

Majetek VŠSK a hospodaření

17. Zdrojem majetku VŠSK jsou zejména:
- příspěvky členů VŠSK bez členského vztahu k oddílu /odboru/
 - příjmy z tělovýchovné, kulturní a společenské činnosti
 - příjmy z vlastní hospodářské činnosti
 - příspěvky a dotace od sportovních svazů
 - státní příspěvky a dotace od ČSTV a jiných organizací
 - majetek převedený do vlastnictví VŠSK členem VŠSK
18. Majetek VŠSK je ve vlastnictví VŠSK jako celku. Oddílům /odborům/ může být majetek VŠSK svěřen do užívání, správy.
- Kromě majetku, ke kterému má VŠSK vlastnické právo, může hospodařit s národním nebo jiným majetkem, k němuž má zřízeno právo hospodaření.
- Hospodaření s takovým majetkem se řídí obecně závaznými právními předpisy.
20. O převodech správy majetku podle čl. 18 i o nabývání a pozbývání majetku VŠSK a o všech dalších dispozicích s ním rozhoduje výkonný výbor.
21. Hospodaření s majetkem VŠSK upraví valná hromada přijetím zásad pro hospodaření s majetkem, ve kterých rovněž stanoví podmínky ostrahy majetku VŠSK a ostatního majetku.
22. Vlastní hospodářská činnost se řídí interním předpisem - zásadami schválenými valnou hromadou.

Tyto zásady rovněž upraví postup při jejím případném vstupu do akciové společnosti, zřízení podniku apod.

Příjmy plynoucí z hospodářské činnosti rozděljuje valná hromada s přihlédnutím k potřebám a zájmům VŠSK i jednotlivých oddílů.

23. VŠSK prostřednictvím výkonného výboru organizuje hospodářské styky s ostatními fyzickými i právníckými osobami.

Pro hospodářskou spolupráci se zahraničím může VŠSK zřídit devizový účet u příslušného peněžního ústavu.

24. Pokladní a účetní operece se řídí obecně závaznými právními předpisy.

25. Jménem VŠSK vystupuje předseda nebo jiný pověřený člen výkonného výboru a tajemník VŠSK.

K platnosti úkonu předsedy oddílu /odboru/ jménem VŠSK je zapotřebí dodatečného schválení výkonného výboru.

VI.

Přechodná a závěrečná ustanovení

26. Na základě usnesení mimořádného sjezdu ČSTV ze dne 25.3.1990 se VŠSK Akademik považuje za nástupnickou organizaci ČSTV podle stanov Českého svazu tělesné výchovy.
27. Tyto stanovy nabývají účinnosti dnem registrace dne

V Chebu dne 19.2.1992

Příloha č. 5

Potvrzení Ministerstva vnitra o registraci spolku

Ministerstvo vnitra
úsek sdružování
140 21 Praha 4, náměstí Hrdinů 3

Č.j.: VSC/1-10 477/92-R

V Praze dne 18.6.2008

P o t v r z e n í

Ministerstvo vnitra potvrzuje, že občanské sdružení pod názvem

"Univerzitní sportovní klub Akademik o.s."

se sídlem: **Cheb, Hradební 22, Fakulta ekonomická, Západočeská univerzita**

bylo registrováno podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění
pozdějších předpisů, dne **06.03.1992**

pod čj. **VSC/1-10 477/92-R**

JUDr. Ivana B r e b u r d o v á v.r.
pověřena řízením úseku sdružování

Vyřizuje:

Jaroslava Kuracinová
MINISTERSTVO VNITRA ČR
Odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 3
140 21 PRAHA 4

Zdroj: Interní dokument Univerzitního sportovního klubu Akademik z.s.

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na teoretickou a praktickou analýzu zákonné úpravy spolku a jeho jednotlivých orgánů. První kapitola je věnována právnímu vývoji spolku, po které následuje kapitola o spolkové autonomii, která je u spolků vnímána různými autory rozdílně. Kapitola třetí je zaměřena na založení spolku a jeho pojmové znaky, náležitosti svolání a vedení ustavující schůze. Následující kapitoly teoretické části jsou věnovány orgánům spolku. Rozboru kolektivního a individuálního statutárního orgánu je věnována šestá kapitola. Nejvyšší orgán spolku je tématem sedmé kapitoly. Tato diplomová práce obsahuje mj. srovnání tuzemské úpravy orgánů spolku s úpravou zahraniční, konkrétně úpravu německou a rakouskou. Komparace poukazuje mimo zákonné úpravy na zajímavé odlišnosti ve spolkovém právu. Poslední dvě kapitoly v teoretické části práce se zabývají fakultativními orgány spolku, tj. kontrolní a rozhodčí komisí.

Výzkumná část práce je rozdělena do několika podkapitol, ve kterých jsou zjišťovány názvy statutárních a nejvyšších orgánů jednotlivých spolků, jež byly předem v specifikovány. Další dvě podkapitoly jsou věnovány spolkům s kontrolní a rozhodčí komisí. U všech spolků s kontrolní komisí je podrobně rozebrána úprava komise ve stanovách. Rozhodčí komisi má dle stanov zřízeno pouze jeden zapsaný spolek. Všechna zjištění výzkumné části jsou zhodnocena v závěru této diplomové práce.

Klíčová slova

Spolek, orgány spolku, spolkové právo, stanovy, statutární orgán spolku, nejvyšší orgán spolku, kontrolní komise, rozhodčí komise.

Abstract

This diploma thesis focuses on the theoretical and practical analysis of the legal regulation of registered associations and their various organisational bodies. The first chapter is devoted to the legal development of registered associations and is followed by a chapter on their autonomy, which is perceived differently by different authors. The third chapter focuses on the establishment of registered associations and the conceptual features thereof as well as the requirements set for convening and conducting the establishment meeting. The following chapters that make up the theoretical part are devoted to the various bodies of registered associations. The sixth chapter is devoted to the analysis of collective and individual statutory bodies and the seventh chapter addresses the topic of the supreme bodies of registered associations. This diploma thesis contains, *inter alia*, a comparison of the domestic (Czech) regulation of registered association bodies with foreign, i.e. German and Austrian regulation. The comparison points out a number of interesting differences in terms of legislation on registered associations, apart from the legal regulation thereof. The final two chapters in the theoretical part deal with the facultative bodies of registered associations, i.e. control and arbitration commissions.

The research part of the thesis is divided into several subchapters in which the names of the statutory and supreme bodies of previously specified individual registered associations are determined. A further two subchapters are devoted to registered associations with control and arbitration commissions. The rules governing such commissions are analysed in detail for all registered associations with control commissions. Only one registered association was found to have an arbitration commission according to its statutes of establishment. The conclusion to the thesis consists of an evaluation of the findings of the research part.

Key words

Registered association, registered association bodies, registered association legislation, statutes, statutory bodies of registered associations, supreme bodies of registered associations, control commissions, arbitration commissions.